

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΩΝ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἑτησία δραχμὰς 100. Ἐξέμνηος
δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.—
Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει
ἂν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξέμνηοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οὐοῦνῃποτε μηνός.

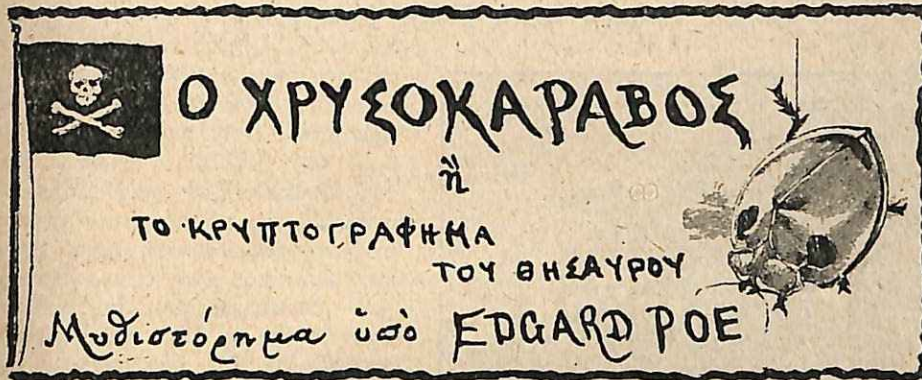
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις 13 Ἀπριλίου 1929

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 19

Α'.

Τὸ παράξενο εὔρημα τοῦ κ. Λέγκραν

Ἀπὸ λίγα χρόνια εἶχα φιλιωθεῖ στε-
νὰ μὲ τὸν κ. Οὐίλλιαμ Λέγκραν.

Ἀπόγονος ἀρχαίας προτεσταντικῆς
οἰκογενείας, ὁ φίλος μου ἄλλη φορὰ ἦταν
πλούσιος· τελευταῖα ὅμως εἶχε φτωχύνει
ἀπὸ ἀτυχήματα. Κι' ἴσα-ἴσα γιὰ νὰ
κρύψῃ τὴ δυστυχία του, εἶχε ἀφήσει τὴ
Νέα Ὀρλεάνη, ὅπου εἶχε γεννηθεῖ, καὶ
κατοικοῦσε σ' ἓνα νησάκι, Σούλιθαν ὀ-
νομαζόμενον, κοντὰ στὴν Καρλστόνη τῆς
Νότιας Καρολίνας.

Τὸ στενόμακρο αὐτὸ νησάκι ποὺ ἔ-
χει μᾶκρος τριῶν μόνο μιλίων καὶ πλά-
τος ἐνὸς τετάρτου, εἶναι ἀληθινὰ περίερ-
γο. Ἀποτελεῖται ὅλο κι' ἀπὸ θαλάσσιον
ἄμμο καὶ χωρίζεται ἀπὸ τὴ στεριά μ' ἓ-
ναν ἀθώρητο μικρὸ πορθμὸ, ποὺ ῥεεῖ,
ἢ καλύτερα στᾶζει ἀνάμεσα σὲ πυκνὸ
καλαμιῶνα, ὅπου συνεδριάζουν νύχτα
μέρα πυκνὰ κοπάδια ἀπὸ ὑδροῖα που-
λιά. Ἡ βλάστηση, φυσικά, εἶναι φτω-
χὴ κι' ἀτροφικὴ. Ἀλλὰ δέντρα σχεδὸν
δὲν ὑπάρχουν, παρὰ μόνο μερικὲς χαμη-
λὲς φοινικιές, ὁλόγυρα στὶς καλύδες,
ὅπου καταφεύγουν τὸ καλοκαίρι, γιὰ νὰ
γλυτώσουν ἀπὸ τὴ σκόνη καὶ τοὺς πυ-
ρετούς, μερικοὶ κάτοικοι τῆς γειτονικῆς
Καρλστόνης. Τὸ μόνο φυτὸ ποὺ εὐδοκι-
μεῖ στὸ νησάκι ἐκεῖνο εἶναι ἡ μυρτιά,
ποὺ φτάνει σὲ ὕψος δεκαπέντε καὶ εἴκοσι
πόδια καὶ σχηματίζει σὲ πολλὰ μέρη εὐ-
θέστατα καὶ σχεδὸν ἀδιάθιστα δασάκια.

Μέσα σ' ἓνα τέτοιο δασάκι, ὁ κ. Λέ-
γκραν εἶχε φτιάσει μονάχους του τὴν κα-
λύδα ὅπου κατοικοῦσε τὸν καιρὸ ποὺ ἔ-
τυχε νὰ τὸν γνωρίσω. Ἡ γνωριμιὰ αὐ-

τὴ δὲν ἄργησε νὰ γίνῃ φιλία, ποὺ ἀλη-
θινὰ τὴν ἀξίζει ὁ ἐρημίτης. Γιατ' εἶχε
τέλεια ἀνατροφή κι' ὀξύτητα πνεύματος
ἀπὸ τίς σπάνιες. Μόνο ποὺ φαινόταν τώ-
ρα νὰ πάσχη ἀπὸ κάποια μισανθρωπία
κι' εἶχε πολὺ ἀπότομες μεταπτώσεις ἀ-
πὸ τὸν ἐνθουσιασμὸ στὴν
ἀποθάρρυνση καὶ τὴ με-
λαγχολία. Ἄν καὶ εἶχε
πολλὰ βιβλία στὴν καλύδα
του, δὲν παραδιάβαζε, ἀλ-
λὰ προτιμοῦσε τὸ κυνήγι,
τὸ ψάρεμα καὶ τίς πολὺ-
ρες περιπλανήσεις στ' ἀ-
κρογιάλια ἢ ἀνάμεσα στὶς
μυρτιές, γιὰ νὰ μαζεύῃ
σπάνια ἔντομα καὶ κοχύ-
λια. Ἀπ' αὐτά, μὲ τὸν
καιρὸ, εἶχε κατορθώσει νὰ
σχηματίσῃ μιὰ συλλογὴ ἄ-
ξια καὶ γιὰ Φυσιογραφικὸ
Μουσεῖο.

Στὶς ἐκδρομὲς αὐτές, ἀ-
χώριστος σύντροφός του
ἦταν ἓνας γέρος μαῦρος
ποὺ τὸν ἔλεγαν Δία. Ἄλ-
λη φορὰ ὁ Δίας ἦταν δοῦ-
λος τῆς οἰκογενείας Λέ-
γκραν. Ὑστερα, μὲ τὴν κα-
τάργηση τῆς δουλείας στὴν
Ἀμερική, ἀπελευθερώθη-
κε. Μολοντοῦτο δὲν ἔστερ-
ξε μὲ κανένα τρόπο νάπο-
χωρισθῇ τὸν Οὐίλλιαμ, λέ-
γοντας πῶς ἀφοῦ τώρα ἦ-
ταν ἐλευθερὸς ἄνθρωπος,
εἶχε φυσικὰ καὶ τὸ δικαί-
ωμα νὰκολουθῇ κατὰ βῆμα

τὸ μικρὸ τοῦ ἀφέντη, τὸ μᾶσσα Οὐίλλ,
ὅπως ἐξακολουθοῦσε νὰ τὸν ὀνομάζῃ κι'
ἀφοῦ μεγάλωσε. Πιστεύω μάλιστα πῶς
κι' οἱ συγγενεῖς τοῦ φίλου μου, ποὺ τοὺς
ἀνησυχούσαν οἱ ἰδιοτροπίες του ἢ, ὅπως
τίς ἔλεγαν, οἱ «παλαδωμάρες» του, εἶ-
χαν ἐνθαρρύνει τὴν ἐπιμονὴ τοῦ πιστοῦ
ὑπηρέτη, μὲ τὴν ἰδέα πῶς μιὰ ἐπιτήρη-
ση δὲν ἦταν καθόλου περιττὴ...

Τὸ κλίμα τῆς Σούλιθαν εἶναι γλυκύ-
τατο καὶ πολὺ σπάνια ἀνάδουν ἐκεῖ θερ-
μάστρα. Ὡστόσο, τὸ φθινοπωρινὸ ἐκεῖ-
νο βράδυ ποὺ πήγα ἀπὸ τὴν Καρλστόνη
νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν φίλο μου, ὁ καιρὸς ἦ-
ταν ἐξαιρετικὰ ψυχρὸς. Χτύπησα ὅπως
πάντα, κι' ἐπειδὴ δὲν μοῦ ἀποκρίθηκε
κανένας, πήγα νὰ βρῶ τὸ κλειδί ἐκεῖ
ὅπου ἤξερα πῶς τῶκρυβε ὁ νοικοκύρης
ὅταν ἔλειπε, ἀνοίξα τὴν πόρτα καὶ μπή-
κα στὴν καλύδα. Ἡ ἀγαλλίασή μου ἦ-

«Ὁ Λέγκραν προτιμοῦσε τὸ κυνήγι...» (Σελ. 217, στ. β').

ταν μεγάλη που βρήκα το τζάκι αναμμένο. Έβγαλα το επανωφόρι μου και ξαπλώθηκα σε μια ξύλινη πολυθρόνα κοντά στην ωραία εκείνη φωτιά, περιμένοντας να γυρίσει ο φίλος μου.

Μόλις είχε νυχτώσει, όταν έφτασε κι' αυτός με το μαύρο του. Με υποδέχτηκε με πολλή φιλοφροσύνη, κι' ο γέρο Δίας μ' ένα φιλικό χαμόγελο που ξεσκέπασε όσα δόντια του έμεναν, τσακίστηκε να έτοιμάσει ένα καλό δείπνο. Ο Λέγκραν ήταν κατενθουσιασμένος, γιατί είχε ανακαλύψει ένα δίδυρο κοχύλι, δλωξιδίου άγνωστο, και προπάντων γιατί είχε πιάσει έναν κάρabo ή σκαρδαίο εξαιρετικό, που επιφύλασσόταν, καθώς είπε, να μου τον δείξει αύριο το πρωί.

— Και γιατί όχι απόψε; ρώτησα τρίβοντας τα χέρια μου προστά στη φωτιά.

— Γιατί δεν ήξερα πως θα έρχόσουν, μου αποκρίθηκε ο φίλος μου, κι' έκαμα την άνοση να τον δανείσω στον υπολογαγό της φρουράς, που μου τον ζήτησε να τον ζωγραφίσω. Μείνε απόψε να κοιμηθείς εδώ, κι' αύριο, μόλις βγεί ο ήλιος, στέλνω τον Δία και τον παίρνει. Δε φαντάζεσαι τί ωραίος που είναι! Λάμπει σά νάταν καθαρό χρυσάφι.

— Ποιος; ο ήλιος;

— Όχι, καλέ, ο κάρabός μου. Είναι μεγάλος σαν καρύδι, με δυο μαύρα στίγματα στη μιάν άκρη της ράχης, κι' ένα μεγαλύτερο στην άλλη. Και καθώς σου είπα, το χρώμα του είναι καθαυτό χρυσάφι.

— Δεν είναι χρυσάφι αυτό το μαμούνι! μάς έκοψε εδώ ο μαύρος είναι χρυσό κι' απέξω κι' από μέσα. Δεν έχει μόνο το χρώμα, παρά και το βάρος του χρυσαφιού. Άδύνατο νάταν τόσο βαρύς, αν δεν ήταν δολόχρυσος!

— Πολύ καλά! αποκρίθηκε ο Λέγκραν απότομα, με ζωνρότητα κάπως δυσανάλογη προς τη σπουδαιότητα του πράγματος. Άλλ' αυτό δεν είναι λόγος νάφησης το ψητό να καή.

Και γυρίζοντας σε μένα:

— Άλήθεια, επρόσθεσε, το χρώμα αυτό του εντόμου είναι τόσο λαμπρό, που δικαιολογεί την πλάνη του καίμενου του Δία. Άδύνατο να φαντασθείς τέτοια μεταλλική καθαυτό στιλπνότητα. Άς είναι, αύριο θα τη θαυμάσεις. Τό μόνο που μπορώ να κάμω τώρα, είναι να σου δώσω μια ιδέα του σχήματος που έχει ο κάρabός μου.

Και λέγοντας αυτά, έκάθησε μπροστά σ' ένα μικρό τραπέζι, όπου υπήρχε πέννα και καλαμάρι, όχι όμως και χαρτί. Έψαξε τότε στο συρτάρι του τραπε-

ζιού, μα ούτε εκεί δεν κατόρθωσε να βρή.

— Δεν πειράζει, είπε' αυτό θα φτάσει.

Και μ' αυτά τα λόγια, έβγαλε από την τσέπη του ένα πράγμα που μου φάνηκε σαν κουρέλι από πρόβειο δέρμα ή περγαμηνή, παλιό και ρυπαρό. Άπάνω σ' αυτό ζωγράφισε ένα σχήμα με την πέννα. Έγώ καθόμουν πάντα στην ίδια θέση, κοντά στη φωτιά, γιατί εξακολουθούσα να κρυώνω. Άφου τελείωσε το σχέδιό μου, μου έδωσε το κουρέλι εκείνο χωρίς να σηκωθεί. Άλλά μόλις το πήρα, και πριν προφτάσω να το ιδώ, ακούστηκε ήχηρό γαύγισμα κι' όρμησε άπάνω μου ο Βόλφ, ο πελώριος σκύλος

Τοπίο από το νησί Σούλιβαν.

του Λέγκραν, γλείφοντας το πρόσωπο και τα χέρια μου, γιατί ήμαστε καλοί φίλοι. Μόνο αφού τελείωσαν οι διαχύσεις του σκύλου, μπόρεσα να κοιτάξω το σκίτσο του Λέγκραν, που άληθινά μου προξένισε μεγάλη έκπληξη.

— Μ' αυτό, είπα εξακολουθώντας να το κοιτάζω, είναι πραγματικώς άλλοκοτο είδος κάρabού, που πρώτη φορά το βλέπω. Περισσότερο μοιάζει με νεκροκεφαλή παρά με κάρabo. Τολμώ μάλιστα να πω πως ή δμοιότης του με κρνίο είναι καταπληκτική.

— Με κρνίο; απόρησε ο Λέγκραν. Ναι, ίσως... μοιάζει, γιατί τις δυο εκείνες στρογγυλές κηλίδες μπορεί να τις

πάρη κανείς για τρύπες ματιών, και την άλλη από κάτω, που είναι πιο μακρουλή, για στόμα. Έπειτα και το περίγραμμά έχει σχήμα αυγού.

— Μπορεί να γελάστηκα απ' αυτά. Πολύ φοβόμμαι όμως, φίλε μου Λέγκραν, μη δεν είσαι καλός σχεδιαστής. Για να ποφανθώ, θα περιμένω να ιδώ το πρωτότυπο.

— Όπως θέλεις, αποκρίθηκε ο Λέγκραν κάπως πειραγμένος. Ένόμιζα όμως πως σχεδιάζω αρκετά καλά. Ήμουν ο καλύτερος μαθητής ενός πολύ καλού ζωγράφου.

— Τότε, φίλε μου, πρέπει να υποθέσω πως θέλεις νάστειευθής. Τό σκίτσο σου παριστάνει κρνίο, τέλειο μπορώ να πω, γιατί έχω κάποια ιδέα οστεολογίας... Άν άληθινά του μοιάζει ο κάρabός σου, τότε πρέπει να τον κατατάξης στη συλλογή σου με τόνομα «Κάρabος ο Νεκροκέφαλος» ή κάτι τέτοιο. Άλλά... που είναι οι κεραίες του;

— Οι κεραίες του; έκαμε ο Λέγκραν μ' έξαψη. Μπροστά στα μάτια σου είναι! Τις ζωγράφησα μ' όλη την ακρίβεια...

— Μπορεί να τις ζωγράψεις, έγω όμως δεν τις βλέπω.

Και λέγοντας αυτά, του ξανάδωσα το κουρέλι της περγαμηνής χωρίς άλλη παρατήρηση, από φόβο μη θυμώση περισσότερο. Ή έξαψη του μου φαινόταν υπερβολική κι' άδικαιολόγητη. Ή άλήθεια είναι πως στο σκίτσο του δεν φαινόταν ούτε κέρατα ούτε κεραίες, και πως αντί για κάρabo, είχε ζωγραφίσει μια νεκροκεφαλή.

Ο Λέγκραν το πήρε με κάποια δυσφορία κι' έτοιμαζόταν να το πετάξει στη φωτιά, όταν, ρίχνοντας άπάνω του ένα τελευταίο βλέμμα, φάνηκε κυριευμένος από μιάν ανεξήγητη συγκίνηση και ταραχή. Ή όψη του κοκκίνησε κι' άμέσως έπειτα έγινε χλωμή σαν το κερί. Χωρίς να μετακινήθι καθόλου, εξακολούθησε λίγες στιγμές να παρατηρή προσεκτικά εκείνο το κουρέλι. Έπειτα σηκώθηκε, πήρε από το τραπέζι ένα κερί και πήγε να καθήσει στην άλλη άκρη της κάμαρας, άπάνω σ' ένα σεντούκι. Εκεί άρχισε να εξετάζει μ' επιμονή, από τη μία κι' από την άλλη όψη, το παλιό χαρτί, χωρίς να λέη λέξη. Ο τρόπος αυτός μου προξένισε μεγάλη έκπληξη, και μέφερε άμνηχανία' δεν ζήτησα όμως εξήγηση, από φόβο πάλι μ'ην αυξήση ή ολοφάνερη στενοχώρια του φίλου μου.

Επιτέλους έβγαλε από τον κόρφο του ένα μαύρο πορτοφόλι, έβαλε μέσα το σκίτσο του, το κλείδωσε στο συρτάρι και πήρε το κλειδί. Μετά φάνηκε ήσυχότερος. (Ακολουθεί) Μεταφρ. Ε. Α. Ρ. και Γρ. Ξ.

ΠΑΙΔΑΓΟΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

Η ΣΚΟΥΠΑ

Νά και ή Σκούπα! καμαρώνει Στ'ης κουζίνας τη γωνιά, Σάν την παίρνει και σαρώνει Μιά δουλεύτριά όμορφονιά.

Μά ό καιρός όσο διαβαίνει, Τόσο εκόνταινε ή φτωχή, Ός που, τέλος, μαδημένη Τήν πετούνε στη βροχή.

Έτσι, μάτια μου, είναι ό κόσμος: Όσο χρειάζεται κανείς, Μόσχος γίνεται και δούσμος Κι' όλοι δείχνουνται ευγενείς.

Μά έτσι λίγο νάχρηστέψης, Ή σέ ρίχνουν στο σωρό, Ή πριν μάθης νά νηστέψης... Σέ αναγκάζουνε, θαρρώ!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΠΕΙΣΜΑ

Με το παλτό στον ώμο και με την τσάντα μου στο χέρι, ανέβαινα σιγά-σιγά προς το χωριό. Κάθε χωριό, έδω στην Κέρκυρα, έχει και το ιδιαίτερο θέληγτρό του. Ή μέρα ήταν ήλιόλουστη. Ή γή καταπράσινη. Οι άνθισμένες μαργαρίτες φαινόταν σαν άσπρα άστεράκια στην πράσινη χλόη. Οι άνεμώνες άνοιγαν λαίμαργα τα κοκκινωπά και μαδιά πέταλά τους στον ήλιο. Οι κότσυφοι, οι σπίνοι κι' οι τσίχλες κελαιδοούσαν χαρμόσυνα στίς ελές.

Ανέβαινα χαζεύοντας πότε στη χλόη, πότε στα λουλούδια, πότε στα πουλιά και πότε στη γαλάζια θάλασσα. Ή προτίμησή μου ήταν προς το Ποντικονήσι, που φαινόταν από μακριά σά ζωγραφιά στο γαλάζιο φόντο της θάλασσας.

Σε κάποιο μέρος που στάθηκα, είδα μ' έκπληξή μου ότι κάποιος με παρακολουθούσε. Ήταν ένα παιδί ως 18 χρονώ, φορτωμένο ένα βαρύ καλάθι.

Στεκόμουν έγω, στεκόταν κι' αυτό. Ξεκινούσα έγω, ξεκινούσε κι' εκείνο. Τό έκαμε έντύπωση, φαίνεται, το χάζεμά μου, και δεν είναι άπίθανο να με πήρε για δραπέτη του φρενοκομείου.

Κι' έγω έχω μερικές ιδιοτροπίες. Ά-ξαφνα στην έξοχή θέλω να είμαι μόνος. Στο θέατρο δεν θέλω να κάθεται κοντά μου γνωστός μου. Άν μάλιστα μου μιλήσουν, θυμώνω και πολλές φορές φεύγω. Τό ίδιο και τώρα. Θύμωσα, που με παρακολουθούσε άγνωστος περίεργος.

Τί τον έμελε αυτόν τί έκανα έγω; Έτάχυνα το βήμα μου, τό έτάχυνε κι' αυτός.

Έβράδυνα τό βήμα μου, τό έβράδυνε κι' αυτός.

Τό πράγμα ήταν άνυπόφορο! Πολλές φορές μ' ήρθε ή ιδέα να τό εξηγήθω λεπτομερώς ποιός είμαι: ότι γεννήθηκα στο Ξυλόκαστρο τό 1875 από γονείς όρθόδοξους: ότι κατοικοεδρεύω

τώρα στην Κέρκυρα, λόγω του έπαγγέλματός μου: ότι είμαι έπιθεωρητής στα δημοτικά σχολεία: ότι χαζεύω στίς άνεμώνες, στα πουλιά, στίς μαργαρίτες, στη θάλασσα, και ότι επιτέλους αυτό τό κάνω γιατί' έτσι μ' άρέσει. Άλλά τόδα-λα πείσμα να μ'ην πω τίποτε και να μείνω μόνος. Κι' αυτός όμως πείσμα πά-λι, να μ'ην αφήση τό περίεργο θέαμα. Ά, λοιπόν έτσι είσαι; Στάσου να δής!

Ξαπλώθηκα στη χλόη, και δεν θα τό κουνούσα ως τη νύχτα, αν δεν έφευγε. Και τόν παρακολουθούσα κρυφά τί θα κάνη.

Κάθησε κι' αυτός λίγη ώρα κι' όταν άπελπίστηκε πλέον, έφυγε, ίσως περισσότερο θυμωμένος από μένα.

Είχε εκείνος πείσμα, μα κι' έγω περισσότερο.

Κέρκυρα

Π. Α. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΟΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΘ'.

— Κυρίες και κύριοι! Λαβαίνω την τιμή να σας παρουσιάσω τό μεγάλο Άρταξέρξη, τόν έλέφαντά μας, τό καύχημα και τό καμάρι του Θηριοτροφείου μας! Κατάγεται άπ' την Περσία και γι' αυτό έχει τόνομα του παλιού βασιλιά των Περσών, που λεγόταν και Μακρόχειρ, γιατί' είχε τό ένα του χέρι μακρύτερο από τό άλλο. Αυτά βέβαια τα έξερετε από την Ίστορία που μάθατε στο σχολείο σας, ή που θα μάθετε του χρόνου... Άλλά κι' ο έλέφαντός μας μπορεί εξαίρετα να ονομάζεται Άρταξέρξης ο Μακρόχειρ, γιατί κι' αυτός έχει ένα χέρι μακρύ, πολύ μακρύτερο μάλιστα κι' από του συνονόματού του βασιλιά. Είναι ή προβοσκίδα του! Μ' αυτή, κύριοι και κυρίες, πιάνει ό,τι θέλει, τό σηκώνει ψηλά, τό φέρνει στο στόμα του ή τό άκουμπά στη ράχη του. Έμένα, παραδείγματος χάριν, διαν το πω πως θέλω καβάλλα, με πιάνει με την προβοσκίδα του από τη μέση και σιγά σιγά με καθίζει στη σέλλα του. Έχει πολλά προτερήματα. Είναι υπάκουος, ήμερος, υπομονετικός και γενναίος. Μόνο

να μ'ην άκούση φωνή γουρουνιού, γιατί άμέσως τρομάζει και τό βάσει στα πόδια! Όλοι οι έλέφαντες όμως τό έχουν αυτό, άπ' τα παλιά τα χρόνια. Και καθώς θα έξερετε πάλι από την Ίστορία, μια φορά οι Ρωμαίοι νίκησαν ένα μεγάλο στρατό, που άντίς γι' άλογα είχε έλέφαντες, βάζοντας μπροστά γουρουνία, που τά έκαναν να ξεφωνίζουν. Άλλά μη φοβάστε κι' ο Άρταξέρξης δεν θάγριεψη να φύγη. Έδώ δεν έχουμε γουρουνία. Ένα που είχαμε, τό σφάξαμε, ίσα-ίσα για να μ'ην άκούη τη φωνή του. Και τώρα, αν θέλετε, πλησιάστε. Ο καλός μας Άρταξέρξης πάλι ευχαρίστως θα σας κάνη ένα γύρο στον κήπο. Έμπρός! ποιός θέλει να τόν καβαλλικήψη;

Τα τρία χωριόπουλα σηκώθηκαν και πλησίασαν λίγο, με φόβο. Γιατ' είχαν την ιδέα πως βασκόνταν μπροστά σ' έλέφαντα άληθινό. Που να φαντασθουν πως ο Άρταξέρξης ήταν ένας γαίδαρος μασκαρεμένος! Κι' αν και τόν έβλεπαν ήσυχο κι' ήμερο σαν άρνι, έδίσταζαν να παραπλησιάσουν. Ήμερο, ξεήμερο, πάντα θεριό ήταν αυτό. Ξέρεις τί γίνεται;

— Έμπρός! ξανάπε ο θηριοδαστής. Μη φοβάστε τίποτα! Πέστε πως θα καβαλλικήψετε άπλως ένα... γαϊδουράκι! Λοιπόν, ποιός θέλει;

«Η Πελαγίτσα πήρε θάρρος και πλησίασε.

— Έγώ, είπε.

— Μπράβο, κορίτσι μου! Και τί προτιμάς; Να σε σηκώση ο 'Αρταξέρξης με την προβοσκίδα του; ή να σε καθίσω στη σέλλα εγώ;

— Όχι, όχι, αποκριθήκε η Πελαγίτσα. Φοβάμαι να με σηκώση με την προβοσκίδα...

Αυτό δα ήθελε κι' ο Τοτός.

— Καλά, της είπε, αφού φοβάσαι την προβοσκίδα, έλα να σε βάλω εγώ... Και τη σήκωσε διαμιάς, και την κάθησε στο σαμάρι που τόλεγε σέλλα.

— Χόπ! χόπ!... Έμπρός, Μουράτ!

Μουράτ έλεγαν τάχα τον άραπάκο. Αυτός τράβηξε τον 'Αρταξέρξη απ' το καπίστοι, ο Τοτός τον χτύπησε έλαφρά στα καπούλια με το καμτσίκι του, κι' ο γύρος άρχισε.

Τί ώραία που ήταν! Και με τί καμάρι η Πελαγίτσα καθόταν στη ράχη ενός έλεφαντα της Περσίας που τον έσερνε ένας άραπάκος της 'Αφρικής!

Κι' όταν τελείωσε ο γύρος και την κατέβασαν, η μικρή είπε:

— 'Αλήθεια, δεν είχε καμμιά διαφορά. Μου φαινόταν πως βαβαλλίκευα τό Μαύρο μας!

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΩΣ ΠΟΥ ΝΑ ΒΡΗ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό CHARLES RICHTER

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

«Ο Σολομών σήκωσε το κεφάλι.

— 'Η κουδουνίστρα; ρώτησε.

— Ναί, ή κουδουνίστρα, που την είχα βάλλει έδω, πάνω σ' αυτό το βελουδένιο μαξιλαράκι. Έλα γρήγορα, Σολομών, θέλω να πω μίστερ Τζών, πές τί έκανες την κουδουνίστρα; Μήπως μου την έκλεψες;

«Ο Σολομών κούνησε το κεφάλι και κάποιον στενοχώρια φάνηκε στο πρόσωπό του.

— Όχι, είπε. Πριν από λίγο την είδα κι' εγώ εκεί, στη θέση της...

«Ο Ναθαναήλ τραβούσε τα μαλλιά του.

— Μ' έκλεψαν! Μ' έκλεψαν! Σολομών, μίστερ Τζών! Τό κατάλαβα εγώ, πως υπάρχουν κλέφτες έδω μέσα! Κι' ένας Θεός ξέρει τί μούχουν κλέψει ακόμα! Κοίτα καλά, γιατί θα με πληρώσεις με το παραπάνω, και στα τελευταία θα σε διώξω από δω μέσα και σένα κι' αυτό τό...

Πήγε να πει «αυτό το βρωμοκόριτσο», αλλά δεν τελείωσε τη φράση του.

— Α! φώναξε, τώρα θα μάθω τί συμβαίνει... Θα τη δείρω, ως που να την κάμω να μου φανερώσει την αλήθεια!

«Της έδωσε την κουδουνίστρα». (Σελ. 209, στ. β').

Και πριν προφτάσει ο Σολομών να μπει στη μέση, έρμησε στην πόρτα, μπήκε στην κάμαρα της Λεδάντας, όπου ή μικρή έστρωνε τα κρεβάτια, και βγήκε πάλι κρατώντας την από το χέρι.

— Κακομοίρα! φώναξε. Ποιός πήρε την κουδουνίστρα;

Τό παιδί χλώμιασε μονομιάς και τὰ χείλη του έτρεμαν. Αυτό όμως δε βάσταξε πάνω από ένα δευτερόλεπτο. Σήκωσε με θάρρος το βλέμμα της προς τον Έβραϊο, που άφριζε από τη λύσσα του, και τον κοίταξε κατάματα.

— Τί έγινε ή κουδουνίστρα; ρώτησε με φωνή που πολεμούσε να την κάνει σταθερή.

— Ναί, ή κουδουνίστρα! Κλέφτρα! Κλέφτρα!

— Να λοιπόν τί έγινε ή κουδουνίστρα: 'Ηρθε ή γυναίκα με τ' άρρωστο παιδί και τη λυπήθηκε και της την έδωσε και την πήρε κι' έφυγε.

Ακούστηκ' ένας βρηχυθμός θηρίου και τό χέρι του Ναθαναήλ έπεσε βαρύ πάνω στο μάγουλο της καϊμένης της Λεδάντας. Κλονίστηκε από τό χτύπημα, αλλά δεν έπεσε, γιατί ο Ναθαναήλ την άρπαξε με τ' άλλο χέρι

και την τίναξε.

— Κλέφτρα! Έλεεινή! φώναξε. Μα θα τό μετανιώσεις, παλιόπαιδο, και θα τό πληρώσεις άκριβά. Τώρα να πάρω ξανα ξύλο και σε διορθώνω.

Σήκωσε τη μαγκούρα του και τό παιδί, για να γλυτώσει τό χτύπημα, έπεσε κατά γης. Αλλά τότε αίστάνθηκε πως κάποιος την τράβηξε, και καθώς άνοιξε τὰ μάτια της, είδε τό Ναθαναήλ σωριασμένον πάνω στο τραπέζι.

«Ο Σολομών είχε όρμησει άπάνω του κατακίτρινος, με τὰ μάτια ξαγριεμένα, και τον είχε άρπάξει από τό λαιμό, έτοιμος να τον πνίξει.

— Άνδρε! του φώναξε. Έτσι τὰ χτυπάνε τὰ παιδιά;

«Ο γέρος είχε όψη τρομερή, με τὰ μάτια του που πετούσαν φωτιές και τὰ άσπρα του γένεια που άνέμιζαν. Έμοιαζε σάν εικόνα του Έκδικητή, που τον έστειλε ο Θεός να τιμωρήσει τό κακό.

«Ο Ναθαναήλ ίσα που μπόρεσε να παρακαλέσει.

— Σολομών! Σολομών! λυπήσου με, πνίγομαι.

— Άνδρε! είπε πάλι ο Σολομών.

Υστερά, κρατώντας τον πάντα από τό λαιμό, τον άνασήκωσε με μιά δύναμη άπίστευτη και τον έσυρε ως την πόρτα. Εκεί τούδωσε δυο μπάτσους και τον πέταξε στο δρόμο, φωνάζοντάς του άλλη μιά φορά:

— Άνδρε!

«Ο Ναθαναήλ κυλίστηκε στο πεζοδρόμιο και λίγο έλειψε να ρίξει κάτω ένα παιδί, που περνούσε κείνη τη στιγμή παίζοντας μιά παράξενη σφυρίχτρα. Τό παιδί στάθηκε με άπορία κι' ύστερα σφύριξε με θαυμασμό.

— Αυτό πρώτη φορά τό βλέπω! είπε γελώντας. Μούχουν πετάξει πολλά πράγματα στο κεφάλι, αλλά πρώτη φορά μού πετούν έναν δάκκερο Έβραϊο!

Και τό παιδί διευθύθηκε στο μαγαζί, να μάθει τί έτρεξε. Εκεί βρήκε τό Σολομών άπασχολημένο με τη μικρή Λεδάντα, που από τη μεγάλη συγκίνηση είχε λιποθυμήσει.

«Ο Δίκ πετάχτηκε άμέσως στην καλή κυρά-Νανού.

— Χριστός και Παναγιά! έκαμε ή μαγειρίσσα. Είναι δυνατό;

Κι' όπλισμένη με την κουτάλα της, έτρεξε πίσω από τό Δίκ, ξεχνώντας τὰ λουκάνικα της στη φωτιά.

«Όταν έφτασαν στο Σολομών, ή Λεδάντα μόλις είχε συνέλθει.

Τό τρυφερό μάγουλό της ήταν πρισμένο από τό χτύπημα, και σ' ένα μέρος πληγωμένο από τό χοντρό δαχτυλίδι που φορούσε στο δάχτυλο ο Έβραϊός.

«Η κυρά-Νανού την περιποήθηκε κι' ή φούρκα της ήταν τόσο μεγάλη, ώστε δε μπορούσε να πει λέξη.

Μόνον όταν ξάπλωσε τη μικρούλα

στο κρεβάτι της και τη φίλησε τρυφερά πολλές φορές, μπόρεσε να ξεσπάσει.

— Πούναι τος! φώναξε, άρπάζοντας την κουτάλα της. Τώρα θα τον διορθώσω εγώ!

«Ο Σολομών της έδειξε τό δρόμο.

— Στάσου κι' έρχομαι, κανάγια!

Και με τρία πηδήματα βρέθηκε στο πεζοδρόμιο.

Αλλά ο Ναθαναήλ, εϋθός μόλις στάθηκε στα πόδια του, έκρινε φρόνιμο να φύγει, αφού έδειξε τη γροθιά του στο Σολομών και τον φοβέρισε:

— Έννοια σου, Σολομών, θα λογαριαστούμε οι δυο μας! είπε.

— Τόν κανάγια! φώναξε πάλι ή κυρά-Νανού. Δεν του βάστηξε να με περιμένει!

Και κουνώντας την κουτάλα της στη μέση του δρόμου, εξακολούθησε:

— Άν σου περνά ή ιδέα πως μού γλύτωσες, παλιοεβραΐε, γελάστηκες! Άν δε σε πιάσω εγώ και δε σε ψήσω ζωντανό σά λουκάνικο, να μη με λένε κυρά-Νανού! Ναί, να μη με λένε κυρά-Νανού, αν δε σε ξεροψήσω μέσα στο καυτό λάδι!

Κι' είχε τόσο τρομερή όψη καθώς τάλεγε αυτά, ώστε ένα γεροντάκι που περνούσε δίπλα της, τόβαλε στα πόδια, νομίζοντας πως ή άγνωστη αυτή γυναίκα τάχε μαζί του.

— Άν του άρέσει, άς κοπιάσει πάλι δω-μέσα! είπε ή κυρά-Νανού, μπαίνοντας πάλι στο μαγαζί.

Αλλά ο Σολομών δεν συμφωνούσε. Ήξερε αυτός ότι ο ξάδελφός του ήταν κακός και φοβόταν την εκδίκησή του. «Η κυρά-Νανού τον καθισούχαζε:

— Και τί μπορεί να κάμει, κύρ-Σολομών; Έννοια σου και δεν είσαι μοναχός σου! Πριν πατήσαι δω-μέσα, θάχει να κάμει μαζί μου! Να ιδούμε αν θα τὰ βγάλει πέρα!

— Είμαι κι' εγώ έδω! είπε κι' ο Δίκ από την άκρη του.

«Η κυρά Νανού έσκυψε και τον φίλησε.

— Μπράβο, παλληκαράκι μου; Και τώρα, κύρ-Σολομών, δεν τό κουνάω από δω, για σήμερα. Αύριο βλέπουμε.

«Ο Σολομών κούνησε τό κεφάλι.

— Μα γι' αύριο και γι' άργότερα φοβάμαι, κυρά-Νανού, είπε. Όχι πως με νοιάζει για μένα, αλλά γι' αυτό τό παιδί. Δε θα μπορώ να τ' άφίσω μιά στιγμή έξω, θα πρέπει να τόχω φυλακισμένο νύχτα-μέρα, μην τύχει και τό βρεί πουθενά αυτός ο κακοϋργος και μου τό χτυπήσει. Θ' άνθέξει σε τέτοια ζωή, κυρά-Νανού; Δεν τό βλέπεις πως έχασε κιόλας τὰ χρώματά του;

«Η κυρά-Νανού τον κοίταζε κατάματα.

— Άκου να σου πω, κύρ-Σολομών. Θέλεις τό καλό του παιδιού; Πρέπει να σφίξεις την καρδιά σου και να μου τό

δώσεις έμένα κάμποσον καιρό. Εκτός αν προτιμάς νάρθει πάλι αύριο αυτός ο Γιούδας να τό χτυπήσει.

«Ο Σολομών αισθανόταν ότι μέσα του γινόταν δυνατή πάλη.

— Μιλās σωστά, κυρά-Νανού, είπε με άλλαγμένη φωνή, και θα σου τη δώσω άπόψε κιόλα, να την πάρεις, αν θέλει βέβαια κι' ή ίδια.

— Όχι τέτοια λόγια, κύρ-Σολομών! Τι θα πει αν θέλει κι' ή ίδια; Ξέρεις καλά πως τό άγγελούδι αυτό δε θα θελήσει να σ' άφίσει. Πρέπει λοιπόν να νά-

«Ο γέρος είχε όψη τρομερή...» (Σελ. 220, στ. γ').

μεις εσύ, ότι πρέπει, αν θέλεις τό καλό του. Έχεις αυτό τό κουράγιο;

— Άς γίνει έτσι, κυρά-Νανού, άς έρθει άπόψε κιόλας μαζί σου... Άλλ' αν ήξερες τί μαύρο που θα μου φανεί αυτό τό σπίτι!

«Ο γέρος κάθισε σε μιά καρέκλα εξαντλημένος και ψιθύρισε:

— Τό κοριτσάκι μου, ή καλή μου Λεβαντούλα!...

Και ο πόνος του ήταν τόσο μεγάλος, ώστε δε μπόρεσε πια ν' άντισταθεί κι' άρχισε να κλαίει σάν παιδάκι.

— Κλάψε, κλάψε, καλή κυρ-Σολομών, είπε ή κυρά-Νανού. Πως χαίρομαι που σε βλέπω έτσι άλλαγμένο! Σκέψου από πότε έχεις να κλάψεις...

Τη στιγμή αυτή μπήκε μέσα ο Δίκ κι' είπε ότι ή μικρή ξύπνησε και ζητά τον παππού της και την κυρά-Νανού.

«Ετοιμάστηκαν κι' οι δυο να πάνε στην κάμαρά της, όταν άκούστηκε ένα απότομο χτύπημα στην πόρτα.

— Έχει γούστο να γύρισε! φώναξε ή κυρά-Νανού.

Κι' άρπαξε, για κάθε ένδεχόμενο, την κουτάλα της και περίμενε τον έχθρό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'

Η φυγή.

Με μιά ματιά βεβαιώθηκε: άδικα θεώρησε τόσο τολμηρό τό δειλό Έβραϊο. Αυτός που χτυπούσε δεν ήταν ο Να-

θαναήλ, αλλά ένας πόλισμαν με τη στολή του και την ώραία του κάσκα.

— Ένας πόλισμαν! αναστέναξε χλωμιάζοντας ο Σολομών.

Για μιά στιγμή έλοι στο μαγαζί έμειναν άφωνοι.

— Θέλετε να τόν διώξω; είπε ο Δίκ, που είχε μάθει στους δρόμους ένα σωρό τεχνάσματα για να ξεγελάει τούς ανθρώπους της έξουσίας.

«Η κυρά-Νανού όμως σκέφθηκε ψύχραιμα και συμβούλεψε τό φρονιμώτερο

που είχαν να κάνουν: ν' άνοΐξουν την πόρτα, να μάθουν τί γύρευε ο αστυφύλακας.

Στό μεταξύ εκείνος σιγοτραγουδούσε άπ' έξω και δεν έπαυε να χτυπά.

— Καλημέρα, τζέντλεμαν, είπε μόλις τού άνοιξαν 'και μπήκε, «Ωραίος καιρός σήμερα, ε; Δόξα σοι ο Θεός, που είδαμε λιγάκι ήλιο! Μου λέτε, σάς παρακαλώ, έδω είναι ο κύριος Σολομών Χάγερσμιθ;

— Εγώ είμαι, είπε τρέμοντας ο Έβραϊός.

— Τότε, κύριε, σάς παρακαλώ να λάβετε

τόν κόπο να περάσετε αύριο τό πρωϊ από τό τμήμα, για να δώσετε εξηγήσεις για μιά μήνηση που έγινε εναντίον σας. Χτυπήσατε, λέει, και πήγατε να σκοτώσετε τό συνεταίρο σας;

— Εγώ; ψιθύρισε ο Σολομών παγωμένος. Είναι ψέμα, κύριε πόλισμαν, σάς όρκίζομαι πως είναι ψέματα!...

«Ο πόλισμαν σήκωσε τούς ώμους.

(Ακολουθεί)

ΜΙΧ. Α. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΑΠΟ ΠΟΤΕ ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΑΝΑΤΡΟΦΗ

Μιά νέα μητέρα ρώτησε κάποτε ένα μεγάλο παιδαγωγό:

— Από πότε πρέπει ν' αρχίσω ν' ανατρέφω την κόρη μου;

— Α! έκαμε ο παιδαγωγός, δεν άρχίσατε λοιπόν ακόμα;

«Η μητέρα άπόρησε:

— Μα τί λέτε; Δεν είναι ούτε σάραντα μέρες που γεννήθηκε!...

Κι' ο παιδαγωγός:

— Τότε, κυρία μου, χάσατε σαράντα μέρες! Η ανατροφή του παιδιού πρέπει ν' άρχίζη από την πρώτη μέρα που έρχεται στον κόσμο.

Να κάτι που θα ήθελα να σας έντυπωθή καλά, για να τό θυμηθήτε όταν θα γίνετε και σεις μητέρες και πατέρες

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

Ο ΔΑΧΤΥΛΑΚΗΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ο Δαχτυλάκης ήταν το μονακριβό παιδί ενός χωριάτη. Το σώμα του ήταν καλοσχηματισμένο, δεν του λείπε τίποτα· μα όλο του το μάκρος δεν ξεπερνούσε το μικρό δάχτυλο ενός χεριού. Ήταν ένας πισιρίκος, και μ' όλο που ο πατέρας του τούδινε να τρώει όσο μπορούσε, δεν κατόρθωνε να τον κάμει να ψηλώσει ούτε μισό δαχτυλάκι ακόμη. Τα ματάκια του όμως σά δυο χαντρίτσες, — έδλεπαν γύρω-γύρω με θάρρος κι' έξυπνάδα, και τὰ κατάφερνε σ' όλα μια χαρά.

Ένα πρωί, ο χωριάτης έτοιμαζόταν να πάει στο δάσος να κόψει ξύλα, κι' είπε: — Νάχα κανένα να μου φέρη το κάρρο το μεσημέρι, να φορτώσω τὰ ξύλα! — Ω, πατέρα, φώναξε ο Δαχτυλάκης, εγώ θα σου φέρω το κάρρο, μη σε νοιάζει, θάβαι κεί την ώρα που θέλεις.

Ο πατέρας γέλασε με την πρόταση κι' είπε:

— Πώς θα κάνης τέτοιο πράμα; Εί-σαι ακόμη πολύ μικρός να βαστάξης α-λογο από τὰ χαλινάρια.

— Τίποτα δεν είναι, πατέρα. Άμα σελλώση ή μάνα το αλογο και δέση τὰ λουριά, εγώ μπορώ να καθήσω στ' αὐτί του και να του λέω ποιο δρόμο να πάρη.

— Καλά, είπε ο πατέρας, ας δοκιμάσουμε μια φορά.

Και σέ λίγο έφυγε για το δάσος. Πριν από το μεσημέρι, ή μητέρα έ-τοίμασε το κάρρο, έβαλε το Δαχτυλά-κη σταυτί του αλόγου, και με μια καμ-τσικιά ξεκίνησαν.

Τό αλογο έτρεχε σέ καλό δρόμο, κι' ακριβώς τή στιγμή που έστριφε μια γωνία κι' ο Δαχτυλάκης φώναζε «σιγά, σιγά», δυο ξένοι είδαν το κάρρο κι' εί-πε ο ένας στον άλλο:

— Μπά, μπά, καλὲ τ' εἶν' αὐτό; ο δὴν γὼς φωνάζει στὸ αλογο, ἀλλὰ ἐγὼ δὲ βλέπω κανένα.

— Ο,τι και νάναι, δὲ θάβαι τίποτα καλό, εἶπε ὁ ἄλλος, ἀλλ' ας ἀκολουθή-σωμε νὰ δοῦμε ποῦ θὰ σταθῇ τὸ κάρρο.

Ὡστόσο τὸ κάρρο προχώρησε βαθιά στὸ δάσος κι' ἔφτασε με ασφάλεια στὸ μέρος ποῦ ἔκοβε ὁ χωριάτης τὰ ξύλα. Μόλις ὁ Δαχτυλάκης εἶδε τὸν πατέρα του, φώναξε:

— Πατέρα, ἐδῶ εἰμαι με τὸ κάρρο· κατέβασέ με.

Ο χωριάτης ἔπιασε τὸ χαλινάρι με τὸ ἓνα χέρι και με τῆλλο πῆρε τὸ παι-δάκι του ἀπὸ τ' αὐτί τοῦ αλόγου και τὸ κάθισ' εὐχαριστημένος χάμω στὸ ξε-ρόχορτο νὰ ξεκουρασθῇ.

Ὅταν οἱ δυο ξένοι είδαν τὸ μικρό, ἔμειναν κατάπληκτοι, κι' ὁ ἓνας εἶπε στὸ σύντροφό του:

— Αὐτὸς ὁ ἀνθρωπάκος θὰ μᾶς ἔκα-νε πλούσιους, ἂν μπορούσαμε νὰ τὸν βάλουμε σὲ καμμιὰ ἔκθεση με εἰσοδο-σκέφου πόσοι θάτρεχαν νὰ τὸν ἴδουν! Πᾶμε νὰ τὸν ἀγοράσουμε.

Πλησίασαν λοιπὸν τὸ χωριάτη και τὸν ρώτησαν:

— Θέλεις, πατριώτη, νὰ μᾶς πουλήσης αὐτὸ τὸ παιδί; θὰ τὸ προσέχουμε και θὰ τὸ καλομεταχειριζόμαστε.

— Ὅχι, ἀπάντησε ὁ χωριάτης, αὐτὸ εἶναι τ' ἀγαπημένο μου και δὲν τὸ που-λῶ γιὰ ὅλο τὸ χρυσάφι τοῦ κόσμου!

Ἄλλ' ὁ Δαχτυλάκης, ὅταν ἀκουσε αὐ-τά, σκαρφάνωσε στὴν ποδιά τοῦ πατέρα του, ἔφτασε στὸν ὦμο του και τοῦ ψιθύ-ρισε στ' αὐτί:

— Πούλησέ με τώρα κι' ἐγὼ σὲ λίγο θὰ ξαναγυρίσω.

Ἔτσι ὁ πατέρας τοὺς τὸν ἔδωσε γιὰ κάμποσες χρυσὲς λίρες. Αὐτοὶ τὸν πῆ-ραν και τὸν ρώτησαν ποῦ ἤθελε νὰ κα-θήσῃ.

— Νά, βάλτε με στὸ γύρο τοῦ κα-πέλλου σας, γιὰ νὰ μπορῶ νὰ περπατῶ και νὰ βλέπω τὴν ἐξοχή, ἀπάντησε ὁ Δαχτυλάκης.

Ἔτσι κι' ἔγινε. Ὅταν ἄρχισε νὰ βρα-δυάζῃ — είχαν βγεῖ πιά ἀπ' τὸ δά-σος — τοὺς παρακάλεσε νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ περπατήσῃ λίγο στὴ γῆ· ὕστερ' ἀπὸ μερικὸς δισταγμοὺς, τὸν πῆρε ὁ ἓνας ἀπ' τὸ καπέλλο του και τὸν ἄφησε χά-μω. Στὴ στιγμή τότε ὁ Δαχτυλάκης ἔ-τρεξε και μπῆκε σὲ μιὰ τρύπα ποῦταν ποντικοφωλιά.

— Καληνύχτα σας, κύριοι, τοὺς εἶπε, μπορεῖτε νὰ γυρίσετε σπιτί σας και χω-ρίς ἐμένα; Καὶ χῶθηκε στὴν τρύπα του.

Οἱ δυο ξένοι ἔβαλαν τὰ μπαστούνια τους στὴν τρύπα, μα ὁ Δαχτυλάκης ὅλο και χωνόταν πὺ βαθιά, και καθὼς πιά νύχτωσε, ἐκεῖνοι ἀποφάσισαν νὰ γυρί-σουν, καταθυμωμένοι και μ' ἄδειες τσέ-πες. Σκέπτονταν ὅμως νὰ ξανάρθουν τὸ ἄλλο πρωί.

Μόλις εἶδε ὁ Δαχτυλάκης πὼς ἀπο-μακρύνθηκαν, ξετρύπωσε ἀπ' τὴ φωλιά κι' εἶπε:

— Πρέπει νὰ βρῶ κανένα μέρος ἀ-σφαλέστερο νὰ κοιμηθῶ, γιατί ἂν μείνω ἐδῶ, θάρθουν τὰ ποντίκια νὰ με τραγα-νίσουν.

Ἐψάξε λοιπὸν και βρῆκε ἓν' ἄδειο ὄστρακο σαλιάνκου.

— Νά, ἐδῶ θὰ κοιμηθῶ, εἶπε, κι' ἐ-τοιμάσθηκε νὰ πέσῃ.

Μὰ ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἀκουσε δυο ἀν-θρώπους, ποὺ περνοῦσαν ἀπ' ἐκεῖ κι' ἔ-λεγαν:

— Ἐρεῖς λοιπὸν, πὼς θὰ πάρουμε τὸ χρυσάφι και τ' ἀσήμι τοῦ παπᾶ;

— Ἐγὼ θὰ σᾶς πῶ, φώναξε ἀμέσως ὁ Δαχτυλάκης.

— Ποιὸς εἶναι αὐτός; εἶπε ὁ ἓνας κλέφτης φοβισμένος.

— Κάποιος δὲ μίλησε τώρα;

Στάθηκαν προσεχτικοὶ ν' ἀκούσουν.

— Πάρτε με μαζί σας και θὰ σᾶς βο-θήσω, ξανάπε ὁ Δαχτυλάκης.

— Ποιὸς εἶσαι σὺ; ρώτησαν οἱ κλέ-φτες.

— Ψάξτε στὴ γῆ και θὰ δῆτε ἀπὸ ποῦ ἔρχεται ἡ φωνή.

Οἱ κλέφτες κοίταξαν, τὸν βρῆκαν και τὸν σήκωσαν στὸν ἀέρα.

— Μπά! εἶπαν, ἐσύ, γίγαντά μου θὰ μᾶς βοηθήσης;

— Ἀκούστε, ἀπάντησε ὁ Δαχτυλά-κης, ἐγὼ μπορῶ νὰ περάσω κάτω ἀπ' τὴν χαραμάδα τῆς πόρτας τοῦ παπᾶ και νὰ σᾶς φέρω ὅ,τι θέλετε ἀπ' τὸ παρᾶ-θυρο.

— Πολὺ ὥραϊα, εἶπαν αὐτοί, θὰ δοῦ-με τί μπορεῖς νὰ κάνης.

Ὅταν ἔφτασαν στὸ σπιτί, ὁ Δαχτυ-λάκης μπῆκε στὴν κάμαρα και φώναξε μ' ὅλη του τὴ δύναμη:

— Θέλετε νὰ πάρετε, ὅλα ὅσα εἶναι δῶ μέσα;

Οἱ κλέφτες κατατρόμαξαν κι' εἶπαν.

— Μῆλα σιγά, μὴν ξυπνήσῃ κανένας. Μὰ ὁ Δαχτυλάκης ἔκανε πὼς δὲν κατάλαβε και φώναξε πὺ δυνατά:

— Ὡστε θέλετε νὰ πάρετε ὅ,τι ἔχει ἐδῶ μέσα;

Ἡ φωνὴ ξύπνησε τὸν ὑπνέτη, ποὺ κοιμόταν στὴν κάμαρα κι' ἀνακάθησε στὸ κρεβάτι του κι' ἀφογκράσθηκε.

Οἱ κλέφτες είχαν τρέξει ἐντωμεταξὺ λίγο διάστημα φοβισμένοι· ἀλλὰ πέρνον-τας πάλι θάρρος και νομίζοντας ὅτι ὁ μικρὸς τους σύντροφος ἤθελε νὰ τοὺς πειράξῃ, ἤρθαν και τοῦ σφύριζαν νὰ κά-νῃ γρήγορα και νὰ τοὺς δώσῃ κάτι. Ὁ Δαχτυλάκης τότε φώναξε:

— Θὰ σᾶς τὰ δώσω ὅλα, μόνο βάλτε τὰ χέρια σας μέσῳ.

Ὁ ὑπνέτης τάκουσε αὐτὸ καθαρά κι' ὤρμησε στὴν πόρτα. Οἱ κλέφτες ἔ-τρεξαν σὺν τρελλοί και χάθηκαν· ὁ ὑ-πνέτης πάλι δὲ μπορούσε νὰ διακρίνῃ τίποτα και πῆγε νανάψῃ ἓνα σπέρτο. Τότε ὁ Δαχτυλάκης ξαναπέρασε κάτω ἀπ' τὴν χαραμάδα και πῆγε στὸν ἀχε-ρίωνα. Ὅσο γιὰ τὸν ὑπνέτη, ἀφοῦ κοι-τάξε σ' ὅλες τῖς γωνίες και δὲν βρῆκε τίποτα, ξανάπεσε νὰ κοιμηθῇ πιστεύον-τας ὅτι ὕπνιεύθηκε μ' ἀνοιχτά μάτια.

Στὸ ἀναμεταξὺ ὁ Δαχτυλάκης βρῆκε ἓνα θαυμασιόο μέρος γιὰ ὕπνο πάνω στὸ ἄχερο, και λογάριζε νὰ ξυπνήσῃ τὰ χαράματα γιὰ νὰ γυρίσῃ στὸ σπιτί του.

Μὰ τὰ πράματα δὲν ἔρχονται ὅπως τὰ λογαριάζει κανεὶς.

Μόλις ἐξημέρωσε, ὁ ὑπνέτης σηκώ-θηκε νὰ πάῃ νὰ ταΐσῃ τὴν ἀγελάδα.

Ἡ πρώτη του δουλειά, φυσικά, ἦταν νὰ φέρῃ τὸ ἄχερο, και πῆρε ἴσα-ἴσα τὸ δαμάτι ποὺ κοιμόταν ὁ φτωχὸς Δαχτυ-λάκης. Ὁ ὕπνος του ἦταν τόσο βαρὺς, ὥστε δὲ κατάλαβε τίποτα και δὲν ἀνοι-

ξε τὰ μάτια, παρὰ σὺν βρέθηκε στὸ στό-μα τῆς ἀγελάδας.

— Χριστὲ και Παναγιά! φώναξε πὼς βρέθηκα σ' αὐτὸ τὸ μύλο;

Ἄλλ' ἀμέσως εἶδε ποῦ ἦταν πραγ-ματικά. Πρόσεξε τότε μὴν τύχη και πᾶει κάτω ἀπ' τὰ δόντια τῆς ἀγελάδας, κι' εὐθὺς γλύστρησε στὸ στομάχι της.

— Οὔτε παρᾶθυρα ἔχει αὐτὴ ἡ κά-μαρα, σκεφτόταν, οὔτε ὁ ἥλιος φαίνε-ται ἀπὸ πουθενά· και δὲν ἔχω και κα-νένα σπέρτο.

Ὅσο ἔτρωγε ὅμως ἡ ἀγελάδα, τόσο σκοτεινότερη γινόταν ἡ κοιλιὰ της, και στὸ τέλος ὁ Δαχτυλάκης πῆγε νὰ σκάσῃ.

— Φτάνει πιά! Μὴ μοῦ φέρνεις ἄλ-λο φαί, ξεφώνησε μὰπελπισία. Δὲ θέλω πιά φαί!

Ἐκεῖνη τὴ στιγμή ὁ ὑπνέτης ἄρ-μεγε τὴν ἀγελάδα· μόλις ἀκουσε λοιπὸν τὴ φωνὴ χωρὶς νὰ βλέπῃ κανένα, θυ-μήθηκε τὴν περιπέτεια τοῦ βραδίου και τὸν ἔπιασε τέτοιος φόβος, ποὺ ἀναπο-δογύρισε τὸ σκαμνὶ του κι' ἔρριξε τὸν κάδο με τὸ γάλα. Ἐτρεξε και βρῆκε τὸν παπᾶ στὴν κάμαρά του και τοῦπε λαχανιασμένος:

— Ἀχ, παπᾶ μου, ἡ ἀγελάδα μι-λάει! Τώρα δὲ τὴν ἀκούσα με ταυτιά μου. Ἐλα και σὺ νὰ τὴν ἀκούσης.

— Τρελλὸς εἶσαι! ἀπάντησε ὁ παπᾶς. Πῆγε ὅμως στὸ σταυλο νὰ δῇ τί τρέ-χει, και τὴν ὥρα ποὺ ἔμπαινε, φώναξε πάλι ὁ Δαχτυλάκης:

— Μὴ μοῦ φέρνεις ἄλλο φαί! φτά-νει πιά!

Τρόμαξε κι' ὁ παπᾶς, γιατί σκέφτη-κε ὅτι κανένα κακὸ Πνεῦμα θὰ μπῆκε στὴν ἀγελάδα, κι' εἶπε στὸν ὑπνέτη νὰ τὴ σφάξῃ ἀμέσως. Αὐτὸς τότε φώ-ναξε τὸ χασάπη γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ και πέταξε ὕστερα τὰ σπλάχνα.

Ὁ Δαχτυλάκης, ποὺ βρισκόταν στὸ στομάχι, πολεμοῦσε τώρα νὰ βρῇ καμ-μιὰ διέξοδο. Μὰ ἓνας λύκος πεινασμέ-νος περνοῦσε ἀπ' ἐκεῖ και, με μιὰ χα-ψιά, τὰ καταδρόχισε ὅλα. Στὴν κοιλιὰ τοῦ λύκου πάλι ὁ Δαχτυλάκης. Δὲν ἔ-χισε ὅμως τὸ θάρρος του και φώναξε:

— Ἐ, κύρ-λύκο, ξέρω ἓνα φαί γιὰ σένα, μὰ τί φαί!

— Ποῦ βρίσκειται; ρώτησε ὁ λύκος.

— Στὸ κελᾶρι τοῦ κύρ-Ἀντώνη· πρέ-πει νὰ περάσης μέσ' ἀπ' τὸ κανάλι, και νὰ βρῇς ἐκεῖ καπνιστὸ ζαμπόνι και λου-κάνικα τόσα πολλά, ποὺ νὰ χάνω ὅ,τι θέλεις ἂν μπορέσης νὰ τὰ φᾶς ὅλα! ἀ-πάντησε ὁ Δαχτυλάκης και τοῦ ἔκαμε περιγραφή τοῦ σπιτιοῦ τοῦ πατέρα του.

Ὁ λύκος δὲν περίμενε νὰ τοῦ τὸ ξα-ποῦν, παρὰ βράδου-βράδου μπῆκε στὸ κανάλι κι' ἔφαγε, ἔφαγε γιὰ ἓνα μῆνα.

Ὅταν ὅμως θέλησε νὰ βγῇ, δὲ χωροῦ-σε πιά στὴν τρύπα τοῦ καναλιοῦ, γιατί ἡ κοιλιὰ του εἶχε πρησθεῖ. Τότε ὁ Δα-χτυλάκης ποὺ τᾶχε προβλέπει ὅλα, ἄρ-

χισε με ξεφωνητὰ νὰ κάνῃ ἓνα φοβερὸ θόρυβο μέσα στὴν κοιλιὰ τοῦ λύκου.

Αὐτὸς παρακαλοῦσε:

— Πάψε, σῦχασε, θὰ ξυπνήσης τὸν κόσμο!...

— Μπᾶ, τί εἶπες; φώναξε ὁ Δαχτυ-λάκης· ἐσὺ εὐχαρίστησες τὸν ἑαυτὸ σου, τώρα εἶναι ἡ δική μου σειρά νὰ κάνω τὸ κέφι μου.

Κι' ἔδγαλε μιὰ δυνατότερη κραυγὴ.

Ἐπιτέλους ὁ πατέρας κι' ἡ μητέρα του ξύπνησαν, ἤρθαν στὴν ἀποθήκη και κοίταξαν ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα.

Μόλις είδαν τῖς καταστροφὲς ποὺ ἔκανε ὁ λύκος, πῆγαν κι' ἔφεραν ὁ πατέρας τὸ πελέκι κι' ἡ γυναίκα του τὸ δρέπανο.

— Ἐσὺ μείνε πίσω, εἰπ' ὁ χωριάτης, κι' ἂν τὸ χτύπημά μου δὲν τὸν σκοτώ-σῃ, τοῦ δίνεις μιὰ με τὸ δρέπανο.

Ὅταν ὁ Δαχτυλάκης ἀκουσε τὴ φω-νὴ τοῦ πατέρα του, φώναξε:

— Πατέρα, ἐδῶ εἰμαι, στὴν κοιλιὰ τοῦ λύκου.

(S. M. Coolidge) EMM. Π. Κ.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
(Ἑθνικὸν Ἀριστεῖον Γραμμάτων και Τεχνῶν)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
με σκίτσα τῆς δ. ΛΙΛΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

«Ὅχι! Κανένας δὲν ἤξερε... Ἐνας εἶπε: «Τέτοιο πράμμα; ποτέ!» Ἄλλος φώναξε: «Νὰ ρωτήσουμε!» Ἄλλος ρώ-τησε: «Γιατί δὲν τὸ βάζετε στὴν ἐφη-μερίδα;» Κι' ἓνας ἄλλος, — πολὺ ἔξυ-πνος ἀνθρώπος, — εἶπε πὼς κάποτε, ὅταν ἦταν στὴν Χαλκίδα, μιὰ Γύφτισσα, κα-θὼς ἔλεγαν, εἶχε κλέψει ἓνα μωρὸ· μὰ τὸ μωρὸ ἐκεῖνο ἦταν κοριτσάκι, κι' εἶ-χαν περάσει ἀπὸ τότε... εἴκοσι χρό-νια! Φαντασθῆτε τὰ γέλια τοῦ κόσμου!

Ἐπιτέλους ἔγινε ἡσυχία, ὁ Πανάγ-ρης τραδήχτηκε, ἔγνεψε, ἡ φυσαρμόνι-κα τοῦ Φάνη μούγγρισε κι' ἐγὼ ἄρχισα νὰ τραγουδῶ:

Κεῖ ποὺ πᾶς, λέει,
Στὸ χωριό, λέει

Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ἔμαθε τὴν ἱστο-ρίᾳ μου, ὁ κόσμος με κοίταξε με τόση συμπάθεια, ποὺ ἀμέσως σχεδὸν πῆρα θάρρος. Ἦως τὴν πρώτη στροφὴ νὰ μὴν τὴν εἶπα τόσο καλά. Ἡ φωνὴ μου ἔτρεμε ἀκόμα λιγάκι και τὰ κινήματα τοῦ χοροῦ τᾶκανα δειλὰ κι' ἄρρυθμα. Τὴ δεύ-τερη ὅμως τὴν εἶπα καλύτερα. Καὶ στὴν τρίτη, ποὺ ἔδειξα πιά δση φωνή, κι' δση χά-ρη εἶχα, ἡ σάλα ἀν-τήχησε ἀπὸ χειροκρο-τήματα και φωνές!

— Μπράβο! μπρά-βο!...

Μικροὶ και μεγάλοι χειροκροτοῦσαν. Καὶ πὺ ζωντὰ ἀπ' ὅλους ὁ κύρ-Ἡλίας κι' ἡ Ἀ-γλαΐτσα, ποὺ ἦταν πρῶτοι-πρῶτοι στὸ ἀ-κροατήριον. Πολλοὶ φώναζαν: «Μπῆς!... μπῆς!... ξαναπές το! Κι' ὑποχρεώθηκε νὰ

«Εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία ἡ πρώτη μας κομωδία...»

Κι' ὑποχρεώθηκε νὰ

Ξαναπώ το τραγουδάκι μου απ' την αρχή.
Ήταν πιά η επιτυχία, ο θρίαμβος.
— Είδες, πού φοβόσουν; μου ψιθύ-
ρισε ο Πανάγαρης όταν γύρισα στη θέ-
ση μου κατευχαριστημένος...
— Ω, κανένα φόβο δεν είχα πιά. Κι'
απ' την πολλή μου χαρά, ούτε τὰ γο-
δάκια μου με πονούσαν.

10. «Τὰ έξοδα της δίκης»

Δεν είναι καμιά ανάγκη να σ'ας διη-
γηθώ τώρα τη ζωή μου στην Πά-
τρα, μέρα προς μέρα κι' ώρα προς ώρα.
Θέλησα μόνο να σ'ας δείξω πώς άρχισα
την καινούργια αυτή ζωή. Κι' απ' τὰ
κατοπινά, — πού βέβαια κι' εγώ δεν τὰ
θυμάμαι τόσο ζωηρά σαν τὰ πρώτα, —
θα σ'ας πω μόνο τὰ κυριότερα.

Όλο εκείνη την έβδομάδα του Πά-
σχα, στο θεατράκι μας είχαμε κόσμο
και μαζεύαμε πολλά. Τό πρωτ', με τη
λαντέρνα πάντα στην πόρτα, δείχναμε
το Πανόραμα και την Πυθία. Τ' από-
γεμα και το βράδυ δίναμε παράσταση,
Και τ' απομεινήμερο, καθώς και τη νύ-
χτα μετά την παράσταση, κάποτε και
τό πρωτ', όταν ξυπνούσαμε νωρίς όπως
στο χωριό, κάναμε δοκιμές σε καινούρ-
για τραγουδάκια («νούμερα» τάλεγε πάν-
τα ο Πανάγαρης,) ή διαβάζαμε και γρά-
φαμε με την οδηγία του θιασάρχη πού
ήταν κι' ο δάσκαλός μας.

Γιατ' ήξερε αρκετά γράμματα ο Πα-
νάγαρης και μπορούσε να μάς μαθαίνει
αφού είχε την καλοσύνη. Κατά την υ-
πόσχεσή του μάλιστα, μάρχισε και μου-
σική, για να μπορού να διαβάζω τις νό-
τες των τραγουδιών μας, σαν τὸ Φάνη
και τὴ Νίνα.

— Α, τί δύσκολες πού μου φάνηκαν
στην αρχή αυτές οι νότες, και πόσο άρ-
γισα ως να μάθω να ξεχωρίζω στο πεν-
τόγραμμο τις μαύρες εκείνες κουκίδες
και να λέω «αυτό είναι ντό, αυτό εί-
ναι μί, αυτό είναι σόλ...» Τ'αλφά-
βητο της μουσικής τελοςπάντων. Ακό-
μα περισσότερο, έννοείται, δυσχολούτη-
κα να μάθω τί φωνή, τί τόνο αντιπρο-
σώπευε καθέν' από τὰ σημάδια εκείνα
και να βγάζω με τὸ στόμα τὸ ντό, τὸ
μί ή τὸ σόλ, όταν έδλεπα γραμμένα.
— Επειτα ο ρυθμός, ο χρόνος, τὸ χρώ-
μα... πόσες δυσκολίες!

Και όμως τὰ κατάφερα. Ο δάσκα-
λός μου μάλιστα έλεγε πώς τὰ μάθαινα
πιδ γρήγορα από άλλα παιδιά, γιατί
είχα μεγάλη κλίση στη μουσική. Και
μου προφήτεψε πώς αν εξακολουθούσα,
θα γινόμουν πολὺ καλὸς μουσικός, είτε
στο τραγούδι, είτε στὸ ὄργανο πού θα
διάλεγα να μάθω.

Ούτε ο Φάνης ζήλευε γι' αυτό, ούτε
ή Νίνα. Τὰ πήγαινα πολὺ καλά με τὰ
καινούργια μου αδερφάκια. Και μέρα
με τη μέρα τὰ συνήθιζα και τάγαπούσα
περισσότερο, όπως και κείνα.

Ξέρουμε πιά την ιστορία του Φάνη.
Ήθελε του, ή μόνη στενή συγγένισσα
πού είχε στη Σπάρτη ο μικρός ὄρφαν-
ός, τὸν είχε δώσει στὸν Πανάγαρη.
Κι' αφού πέθανε κείνη, τὸ παιδί έμεινε
στὰ χέρια του, — σε καλά χέρια, μὰ την
ἀλήθεια, για ένα τόσο ἔρμο, αδύνατο
και δυστυχισμένο παιδί, πού αν δεν τὸ
προίκιζε ή φύση με τη θαυμαστή εκεί-
νη φωνή, πειδὸς έξέρι πού θάταν τώρα
υπηρέτης και τί σκληρὴ ζωὴ θάκανε
στὰ χέρια ἄλλου ἀφεντικού!

— Όσο για την υγεία του, εγὼ λυπό-
μουν κι' ανησυχούσα πού τὸν έδλεπα
πάντα χλωμό και τὸν άκουγα τη νύχτα
να βήχει. Μὰ ο Πανάγαρης, νομίζοντας
πὸς φοβόμουν μὴν κολλήσω πού κοι-
μόματά μου, με ήσυχασε:

— Δεν έχει τίποτα κακό, μου εἶπε
κρυφά. Εγὼ έδαλα και τὸν εξέτασαν
γιατροί, και δυο και τρεῖς... Με βε-
βαίωσαν λοιπὸν πὸς για τὴν ὥρα, εί-
ναι γερός. Μια μικρὴ μόνο αδυναμία
στο στήθος. Μὰ εγὼ δε φοβάμαι. Τρώει
καλά και κάνει ὄλο ταξίδια. Θα δυνα-
μώσει. Κι' ο βήχας, καλοκαιρεύοντας,
θα τὸν περάσει.

Και τῆς Νίνας έμαθα σιγά-σιγά την
ιστορία. Η μικρὴ ήταν ἀληθινὴ ἀνιψιά
του Πανάγαρη, κόρη ἀδερφῆς του πού
είχε παντρευτεί κι' έμεινε στη Σπάρτη.
Πηγαίνοντας ἴσα-ἴσα να ἴδῃ τὴν ἀδερφή
αυτή, ο Πανάγαρης γνώρισε κεί και τὸ
Φάνη και τὸν πήρε. Τῇ Νίνα όμως την
είχε από ένα χρόνον πρῶτοτερα. Φτωχὴ
χῆρα με πολλὰ παιδιά, ή μητέρα της
τού την είχε δώσει για μιὰ μικρὴ ἀνα-
κούφιση. Φωνή, καθώς ξέρουμε. ή Νίνα
δεν είχε έκτακτη. Ποτὲ δε θὰ γινόταν
τραγουδίστρια τῆς προκοπῆς. Κι' ο Φά-
νης κι' εγὼ τραγουδούσαμε καλύτερα.
Εἶχε όμως ὁμορφιά, χάρη, ξευπνάδα.
Ο Πανάγαρης έλεγε πὸς στο θέατρο
θα πετύχαινε πιδ πολὺ.

Μάλιστα για να τὴ δοκιμάσῃ, τὸ ἤρ-
θε ή ἰδέα, τώρα πού ἤμουν στο θίασο
κι' εγὼ, να μάς βάλῃ να παίξουμε μιὰ
κωμωδία. — Αν τὴν καταφέρναμε, θάταν
και κάτι καινούργιο για τὸς θεατές μας,
πού είχαν ἀρχίσει να χορταίνουν τὰ
«νούμερά» μας και ν' ἀραιώνουν.

Κι' ἴσα-ἴσα πού είχε μιὰ κωμωδία με
τρία πρόσωπα. Τὴν έλεγαν: «Τὰ έξο-
δα τῆς δίκης» και, σαν τὰ τραγουδάκια
πού διάλεγε ο Πανάγαρης, ήταν κι' αὐ-
τὴ για τὴν ἡλικία μας. Αξίζει να σ'ας
πῶ τὴν ὑπόθεσή:

Ο Κωστάκης κι' ή «Ελλην, ἀδερ-
φάκια, σπάζουν μιὰ μέρα τὸς κουμπα-
ράδες τὸς κι' αγοράζουν μαζί ένα με-
γάλο γλύκισμα για να τὸ μοιράσουν.
— Αλλά στη μοιρασιά μαλώνουν.

— Τὸ κομμάτι σου είναι μεγαλύτερο
απὸ τὸ δικό μου! φωνάζει ή «Ελλην.

— Όχι, τὸ δικό μου ἴσα-ἴσα είναι μι-
κρότερο! ἐπιμένει ο Κωστάκης.

Φωνές, κλάμματα, κακό. Αδύνατο
να συμβιβαστὸν τ' αδερφάκια!

— Ακούει τὸν καυγά ο Νίκος, ο μεγα-
λύτερός τὸς ἀδερφός, και τρέχει ρω-
τώντας τί έπαθαν. Τὸν λένε τὴ διαφο-
ρά τὸς. Τὸς συμβουλεύει να φάνε ἡ-
συχὰ τὸ γλύκό τὸς, γιατί τὰ κομμάτια
είναι σχεδὸν ἴδια. Μὰ εκείνοι δεν τὸ
παραδέχονται και γυρεύουν δικαιοσύνη.

— Τὸ γλύκισμα πρέπει να μοιραστῇ
τόσο καλά, πού ούτε ψίχουλο να μὴ
φάῃ ο ένας παραπάνω ἀπὸ τὸν ἄλλο.

— Πολὺ καλά! τὸς λέει τότε ο Νί-
κος. Εγὼ να σ'ας τὸ μοιράσω. Κωστάκης,
τρέχα να μου φέρῃς τὴ μικρὴ ζυγαριὰ
πού έχει ο πατέρας για να ζυγίξῃ τὰ
γράμματά του!

Πρόθυμα, ο Κωστάκης φέρνει τὴ μι-
κρὴ ζυγαριὰ. Κι' ο Νίκος ζυγίζει τὰ
δυο κομμάτια.

— Η «Ελλην έχει δικιο! τὸς λέει
σοβαρά. Τὸ κομμάτι τοῦ Κωστάκης εί-
ναι βαρύτερο. Για, να τὸ διορθώσουμε!

Και δαγκάνει λίγο ἀπὸ τὸ ένα κομ-
μάτι και τὰ ξαναζυγίζει.

— Α, φωνάζει, τὸ παράκαμα. Τώρα
είναι βαρύτερο τὸ κομμάτι τῆς «Ελλης.
Και τρώει λίγο ἀπ' τὸ ἄλλο κομμάτι
και τὸ ξαναζυγίζει.

— Χειρότερα! φωνάζει τὴν ἄρ-
αίνει πολὺ τὸ κομμάτι τοῦ Κωστάκης!

Και τὸ δαγκάνει...

— Εἶτσι εξακολουθεῖ τὴ διαδικασία: ζυ-
γίζοντας και τρώγοντας. Γιατί ποτὲ τὰ
δυο κομμάτια δεν ζυγίζουν τὸ ἴδιο. Πότε
τὸ ένα και πότε τὸ ἄλλο είναι βαρύτερο.

Στὴν ἀρχή, ο Κωστάκης κι' ή «Ελ-
λη περιμένουν ἡσυχαι να τὸς κάμει ο
Νίκος, σὰν καλὸς δικαστής, τὴ δικαιο-
μοιρασιά. Αλλά κατόπι ανησυχῶν πού
βλέπουν τὰ κομμάτια τὸς ὄλο και να
μικραίνουν. Τί, εἶτσι θα τὸς τάτρωγε ο
Νίκος και τὰ δυο; Κι' ἀρχίζουν να φω-
νάζουν:

— Φτάνει!... Όχι, ὄχι!... φτά-
νει! Καλά είναι τώρα!... Δὸς μας τα!
Τὰ δεχόμαστε!... Συμβιβάζομαστε!

Ο Νίκος δεν τὸς ἀκούει. Θέλει να
τὸς δώσῃ ένα μάθημα. Κι' εξακολου-
θεῖ να ζυγιάζῃ και να τρώῃ. Ἐπιτέ-
λους τὸς ρίχνονται κι' οἱ δυο, τὸν στα-
ματοῦν, θέλουν να τὸν πάρουν τὰ ὑπό-
λοιπα τὸν κομματιῶν τὸς με τὴ βία,
κάτι να φάνε κι' αὐτοί...

— Δὸς μας τα! Φτάνει!

— Α, με συγχωρεῖτε! τὸς λέει τότε
ο Νίκος, σηκώνοντας τὰ χέρια του. Αὐ-
τὰ τὰ δυο κομματάκια πού έμειναν, δεν
είναι δικὰ σ'ας!

— Αλλά; τίνος είναι;

— Δικά μου! Μόλις φτάνουν... και
τὰ έξοδα τῆς δίκης!

Και χάρτει και τὰ δυο γελώντας μπε-
στά τὸς, ἐνῶ οἱ μικροί εκείνοι ἀσυμ-
βαστοι κλαῖνε — κι' ή αὐλαία πέφτει

(Ακολουθεῖ)

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΟΤΙ ΑΕΙΖΕΙ Η ΚΑΛΟΣΥΝΗ...

Αγαπητοί μου,

ΗΝ ἄλλη φορά σ'ας έλεγα πὸς
ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ βραβεῖα πού
μοιράζει ή Ακαδημία μας,
τὰ πιδ ἀξιοζήλευτα είναι τὰ
βραβεῖα ἀρετῆς. Γιατί ἀπὸ να είναι κα-
νένας ποιητής, καλλιτέχνης, σοφός, πε-
ρισσότερο αξίζει να είναι ἐνάρετος, φι-
λάνθρωπος, ἀλτρουιστής, — με μιὰ λέξη
καλὸς ἄνθρωπος. Τὸ σπάνιο τίμιο, λέει
μι' ἀρχαία παροιμία κι' ἐπικυρώνει
τὴν ἰδέα μου τὸ γεγονός, ὅτι σὸν κόσμο
οἱ καλοὶ ἄνθρωποι είναι πολὺ πιδ σπά-
νιοι ἀπὸ τὸς μεγάλους (κι' ἐννοῶ βέ-
βαια οἱ ἐξαιρετικά καλοί, οἱ ἀξιοβράβευ-
τοι για τὴν καλοσύνη τὸς, για τὴν ἀ-
ρετὴ τὸς.) Κι' ένα ἄλλο ἀκόμα: ὅτι
σπάνια, πολὺ σπάνια, ένας μεγάλος είναι
και καλός. Εγὼ τολμάω λίγο γνώρισα στὴ
ζωή μου ένα πληθὸς ἀνθρώπων με διά-
φορα τάλαντα, ἔξοχα κάποτε, πού ἦταν,
ὅμως κακοί, μικροί και ταπεινοί. Εἶτσι
έμαθα να τιμῶ και να θαυμάζω περισ-
σότερο ἕναν ἄσημο, φτωχό, ἀγράμματο
πολλὸς φορές, πού ἀφοσιώθηκε σὸ κα-
θήκον κι' ἔφτασε γι' ἀγάπη του ὡς τὴ
θυσία. — ἕναν ἀφανῆ ἥρωα τῆς ἀρετῆς, —
ἀπὸ ἕναν γνωστό, φημισμένο, ἐνδοξο
ποιητὴ ή καλλιτέχνη, γεμάτον ὅμως
μοχθηρία, ἐγωισμό, σκληρότητα...

Μερικοὶ λένε, πὸς όταν είναι κανένας
προικισμένος μ' ένα δυνατό τάλαντο,
δεν μπορεί παρά να είναι και καλὸς ἄν-
θρωπος. Πλάνη! Αἴλλο τὸ ένα, ἄλλο τὸ
ἄλλο. Γιατί ἄλλο ὄνοῦς κι' ἄλλο ή καρ-
διά, ἄλλο τὸ πνεῦμα κι' ἄλλο ο χαρά-
χτης, ἄλλο ή σοφία κι' ἄλλο ή ἀνα-
τροφή. Αὐτὸς είναι ζωγράφος. Γεννή-
θηκε προικισμένος ἀπὸ τὴ φύση να πο-
τεῖ τὰ σχήματα και τὰ χρώματα. Καλ-
τέρησε τὸ τάλαντό του με τὴ σπουδὴ
κι' ἔφτασε να κἀνῃ ἀριστοτεχνήματα. — Ε-
πειτα; Μήπως αὐτὸ σημαίνει πὸς γεν-
νήθηκε και με φυσικὴ καλοσύνη και
πὸς τὴν καλλιέργησε; Εξαιρετα ο με-
γάλος αὐτὸς ζωγράφος μπορεί να είναι
ο χειρότερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. Κι'
ή πείρα μαρτυρεῖ πὸς αὐτό, δυστυχῶς,
δεν συμβαίνει σπάνια...

Μερικοὶ πάλι λένε: Οἱ μεγάλοι ἔχουν
τὰ ἐλαττώματά τὸς ἀνθρώπων. Αἴλλο
πρέπει να τὰ παραβλέπουμε και να τὸς
τα συγχωροῦμε γιατί είναι μεγάλοι. Πλά-
νη χειρότερη! ἴσα-ἴσα πού σου κάνει
ἀκόμα πιδ θλιβερή, πιδ ἀλγεινὴ ἐντύ-
πωση, να βλέπῃς ένα μεγάλο ἄνθρωπο
με μεγάλα ἐλαττώματα. Σοῦ φαίνεται
πολὺ παράξενο, πολὺ ἀταίριαστο πράγμα!
Και θυμῶμαι τώρα ένα λόγο τοῦ μακα-
ρίτη τοῦ Σκόκου, εκείνου πού έβγαζε τὸ
περίφημο «Ἡμερολόγιο». Κάποτε τοῦ
είχε βγάλει τὴν ψυχὴ ἀνάποδα, με τῆς

παραξενιές του και τῆς μοχθηριές του,
ένας γνωστὸς ποιητής, Ο Σκόκος, γεμά-
τος ἀγανάκτηση, μού τις ἐξιστόρησε. Και
στο τέλος μού εἶπε: «Και τί με νοιάζει
μένα αν είσαι μεγάλος ποιητής; Εἶσαι
για λόγου σου. Εἶσαι ἄνθρωπος;
Αὐτὸ είναι!»

Προσέξτε τώρα σ' ἐκεῖνο τὸ «για λό-
γου σου» Ο Σκόκος βλέπετε, έκανε πολὺ
καλὴ τὴ διάκριση: Ο ποιητής είναι
για λόγου του, για τὸν ἑαυτό του. Ο
ἄνθρωπος είναι και για τὸν ἑαυτό του
και για τὸς ἄλλους. Σ'ας τῶπα και τὴν
ἄλλη φορά: Ένας πού γράφει, κάνει
μιὰ πράξη ἐγωιστική. Ἰκανοποιεῖ μιὰν
ἀνάγκη τῆς ψυχῆς του, δίνει μιὰν εὐχα-
ρίστηση σὸν ἑαυτό του. Σπάνια τυχαί-
νει να δίνῃ εὐχαρίστηση και στοὺς ἄλ-
λους. Γιατ' οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς
πού γράφουν, τὰ διαβάζουν μοναχοί
τὸς. Στὸς ἑκατό, οἱ τρεῖς μόνο ή οἱ
πέντε είναι κοσμογάπητοι. Ο καλὸς ὅ-
μως κάνει τὸς ἄλλους εὐτυχισμένους.
Και μόνο να τὸν βλέπῃς, και μόνο να
τοῦ μιλάς, αἰσθάνεσαι μιὰ χαρά, μιὰ εὐ-
χαρίστηση μιὰν ἀνακούφιση, μιὰ παρη-
γορία, πού κανένα ποίημα δεν είναι
ἱκανὸ να σοῦ δώσῃ. Ο,τι ἀξίζει ή
καλοσύνη...

Κι' ὅσο συλλογιέμαι πόσο κακοὶ είναι
και πόσο κακό κάνουν σὸν κόσμο, με-
ρικοὶ ἀπ' αὐτοὺς με τὰ γνωστά ή τὰ με-
γάλα ὀνόματα!... Θυμῶμαι ἕναν, συ-
χωρεμένο τώρα πιά. Ήξερε να γράφῃ
τὸς ὁραϊότερους στίχους πού μπορεί κα-
νεῖς να φανταστῇ. Έκανε στιχουργικά
και μετρικά θαύματα. ἴσως τὰ νοήμα-
τά του να μὴν ἦταν μεγάλα τὰ πα-
ρουσίαζε όμως με τόσο λαμπρὴ φορε-
σιά, πού μέναμε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.
Γρήγορα ο ποιητὴς ἔγινε ὀνομαστός. Α-
νέθηκε τὴν κοινωνικὴ σκála, ἔφτασε
σε μιὰ θέση ἀψηλῇ, είχε πιά δύναμη
στὰ χέρια του. Αἴλλο πὸς, σε τί τὴ με-
ταχειρίσθηκε; Στὸ να καταδιώκῃ τὸς
ἐχθροὺς του, σὸ να ἐκδικητὰ ὅσους τοῦ
είχαν κάνει τὸ ἐλάχιστο κακό, σὸ να
μὴν ἀφίνη σε χλωρὸ κλαδί, πού λένε,
ὅσους τόλμησαν κάποτε να ἐπικρίνουν
κάποιον τοῦ ποίημα! Και — ἀπεναντίας —
σὸ να ὑποστηρίξῃ τὸς φίλους του, ἡ ἐ-
κείνους πού τὸς ἐνόμιζε φίλους του,
γιατ' ἤξεραν να τὸν κολακεύουν και να
τοῦ λένε σ' ὅλα ναί, πού οἱ περισσότεροὶ
ὅμως ἦταν ἀνάξιοι, ἀνίκανοι, και με τὸ
μέσο πού είχαν, ὑποσκελίζαν τὸς ἄ-
ξιους και τὸς ἱκανούς... Ο ποιητὴς
λοιπὸν ἐκεῖνος ἦταν ένας ἄνθρωπος μνη-
σίκακος, ἐκδικητικὸς, μοχθηρός. Τὸ τάλ-
αντο δεν ἐμπόδιζε τὴν κακία. Και τὸ
πιδ ἄδικο πράγμα τοῦ κόσμου θάταν να
παραβλεφθῇ και να συγχωρηθῇ αὐτὴ ή
κακία γι' ἀγάπη τοῦ τάλαντου. Εγὼ
δεν τὸ κατόρθωσα ποτὲ κι' ο ἄνθρωπος
ἐκεῖνος, μολονότι ἀναγνώριζα τὴν ἄλλη
του ἀξία, μού ἦταν μισητός.

Εἶτσι κι' ένας ἄλλος. Αὐτὸς ἦταν πε-
ζογράφος. Εἶχε τὸ χάρισμα να ἐκφρά-
ζεται θαυμάσια, να πείθῃ, να παρασύρῃ,
νάχῃ τὴν κοινὴ γνώμη με τὸ μέρος του.
Πρώτης τάξεως στυλίστας. Και διαβα-
σμένος, σοφός. Αἴλλο τί τὰ θέλετε! Δὲν
ὑποστήριζε παρά ὅ,τι τὸν εὐύμφερε. Σῆ-
μερα τοῦτο, αὐριο τὸ ἀντίθετο. Ήταν ἀ-
κόμα και φθονερός. Ο,τι καλὸ, τὸ φθο-
νούσε. Και στὴν Τέχνη και παντοῦ. Τὰ
χτυποῦσε ὅλα ἀλύπητα. Εἶτσι ή πέννα
του, ή θαυμαστὴ του πέννα, δεν ἦταν
παρά τὸ ὄργανο μιᾶς κακῆς ψυχῆς πού
έκανε ὅσο κακό μπορούσε. Τάλαντο ὅσο
θές. Αἴλλο τί να τὸ κἀνῃς τὸ τάλαντο,
όταν λείπουν τὰ ἄλλα; Απὸ δῶρο τοῦ
Θεοῦ, γίνεται δῶρο τοῦ Διαβόλου. Και
καλύτερα νάλειπε. Χωρὶς αὐτό, ο καλὸς
ἄνθρωπος θάκανε λιγότερο κακό...

Φυσικά, τέλειος εἶν' ἐκεῖνος πού συν-
δυάζει τὸ τάλαντο με τὴν καλοσύνη, τὴ
μεγαλοφυΐα με τὸ ψυχικὸ μεγαλεῖο. Υ-
πῆρξαν σὸν κόσμο και τέτοιοι ἄνθρω-
ποι. Αἴλλο λίγοι, ἐλάχιστοι. Απὸ τὸς
ἄλλους, ὅσοι ἔχουν ἔξοχο νοῦ, δεν ἔχουν
συνήθως ἔξοχη καρδιά κι' ὅσοι πάλι
είναι καλοὶ ἄνθρωποι, δεν ἔχουν μάθηση
και πνεῦμα. Λοιπὸν, ἀπὸ αὐτοὺς, τὸς
μονομερεῖς να ποῦμε, προτιμῶ χίλιες
φορὲς τὸς καλούς. Ο,τι ἀξίζει ή καλο-
σύνη, δεν ἀξίζει τίποτα, τίποτα!

Σ'ας ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΜΟΥ ΣΚΙΤΣΟ

Στὸ σκονισμένο αὐτὸ χαρτί,
μισοσβυσμένη μένει
ή πρώτη μου παλιὰ σπουδὴ:
Μιὰ ζωγραφιὰ ἀτελείωτη
τὴν ἔχω ἀφημένη
σὰν ἀσχολία περιττή.

Γραμμὲς μονάχα φαίνονται,
πού νόημα λίγο κλείνουν:
Ἡ θάλασσα με τὸ βουνὸ
και κάποια βάρκα... Αδέξια
γραμμένα, ἀλλὰ δίνουν
τὸ πρῶτο ρίγος τὸ ἀγνὸ
τῆς ὁμορφιάς, πού ἦταν
στη σκέψη μου κλεισμένο,
σὰν ἡσούνα μικρὸ παιδί,
κι' αὐθόρμητα τὸ χέρι μου
γλυστοῦσε, λές, δοσμένο
σε καὶς ὁμορφὴ σπουδὴ.

Παράξενη μού φαίνεται
ή σκέψη μου: να σβύσω
αὐτὸ τὸ σκίτσο τὸ παλιό,
και νέο, και πιδ τεχνικὸ
ἐν' ἄλλο νάοχησῶ,
μὰ πού να ποιάξῃ σὰν κι' αὐτό.

Μὰ ὄχι τὸ σκίτσο τὸ παλιὸ
καλύτερα νάφῃσῃ,
ή σκονὴ να τὸ κούνη ἀργά
μέσα στὴν ἀποθήκη μου,
κι' ἴσως τὸ λησμονήσω
κι' αὐτὸ σὰν ὅλα τὰ παλιά...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΙΣΚΗΡΑΣ

χαρὰς θὰ στείλῃς πρῶτα 10 δραχμὲς νὰ σοὺ ἐγκρίνω ἕνα ψευδώνυμο ὅποιο σὰρῆσαι κ' ἐπὶ ἐκδοθῇ, θὰ γράφω τὸν 'Οδὴγόν' **Φωτεινὸ Καντηλάκι (ναί') Νίκον Παπα-νικολάου** (γὰρ τῇ Σελίδα, καλὸ θὰ ἦταν, ἀλλὰ δὲν εἶσαι συνδρομητής). **Περπιρὸν** (ἔχει καλῶς) **Κού-κλαν τοῦ Χαλανδρίου** (σταλέντα τετράδια καὶ 'Αγγελία κάνουν δρ. 20. φίλησέ μου καὶ τὰ ξαδελφάκια σου) **Παναχὸ Παρόν** (τί καλὰ!) **Δουλοδάκι** (ἡ 'Αγγελία κάνει δρ. 10.20. ξαναστειλε τὴν σὲ χωριστὸ χαρτί μὲ τὸ ἀντίτιμο· τὸ διήγημα, ἂν ἐγκριθῇ, θὰ δημοσιευθῇ στὴ Σελίδα) **Α. Δ. 'Ασημα**. (σοὺ ἀπέντησα σὲ προηγούμενο) **Ρέαν** (ἀπὸ σήμερα στὴ νέα διεύθυνση) **Δεπτήν Καρδοῦλαν** (περίμενε· θὰ σοὺ ἀπαντήσω ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρά τους νὰ τὰ διαβάσω) **Δευκὴν Μαρκησιάν** (λυσιόχ. ἐστειλε. Πνευματικὰς Ἀσκήσεις δὲν δέχομαι τώρα· ὅταν θὰ προκηρυχθῇ ὁ νέος Διαγωνισμός, ἐκεῖ θὰ ἰδῇς καὶ τοὺς ἄλλους) **Πονεμένο Χαμόγελο** (θὰ στείλῃς ἀκόμη δρ. 24.50) **Σαπουνόφου-σκάν** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἐστειλε) **Χρ. Φωκᾶν** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ) **Λυσόχαρτο, Ματωμένην Δόξαν, Κρανὸν τῆς 'Εγνοίας, Μοσχάτην**, κτλ. κτλ.

'Ερρικέτην, Δακρυομένην Μα-τιάν, Σπ. Κ. Μεθενίτην, 'Ορ-λώφ, Φασαρίαν, Παρασκευὴν Μα-νουσάκη, Δευκὴν (ἐστειλε).
Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 7 'Απριλίου, θάπαντήσω σὲ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ 243ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τοῦτον αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 13 'Ιουνίου.

279. Δεξιόγραφος

Συμπεραίνουν μὲ τὸ πρῶτο,
Μὲ τὸ ἄλλο τυραννοῦν.
Καὶ τὰ δύο μετὰ τὴν χώρα
Στὴν 'Ασία ἀποτελοῦν.
'Αλεξανδρινὸ Διαπλάσευλο

280. Παιγνιώδης Στοιχειόγραφος
Τὰ δύο μὰς πρῶτα γράμματα
Μὲ πονηρὰ ἀφαιρεῖς
Κι' ἐνὶ τρεῖς πρῶτα ἡμαστέ,
Τῶρ' ἀπομένει ὁ εἰς.
Αἰματοβαμμένην Λευτεριά

281. Στοιχειοτονόγραφος
'Αν σὲ θάλασσα ἀνοιχτὴ
'Ενα Ρῶ μονάχα πέσῃ
Καὶ τὸν τόνο μεταθέσῃ,
Τί πούλ' θὰ πεταχθῇ;
Βαρωνέσσα

282. Μεταγραμματισμός
'Αν τὸ κόψω ἀπὸ τὸ θάμνο
Κι' ἀντὶ νῆ τοῦ βάλλω σί,
Στὸ Αἰγαῖο ἀμέσως κάμνω
'Ενα ἱστορικὸ νησί.
Καρδιανάκι

283. Κλίμαξ
Α — Α
Α — Α
Α — Α
Α — Α
Α — Α
Κάθε παῦλα ἀντιπροσωπεύει
ἕνα γράμμα. Καὶ ἀναγινώσκον-
ται κατὰ σειράν: Πόλις τῆς 'Ελ-
λάδος, πόλις τῆς Κούβας, ἀρ-
χαία παροικιῶδης πόλις, χώρα
τῆς 'Ελλάδος, χώρα τῆς 'Ισπα-
νίας.
Γασκῶνας

284. Κρυπτογραφικόν

1 2 3 4 5 6 4 = Στὸ Ν. 'Ημισφαίρ.
2 6 5 4 = Κρότος τῆς 'Ασίας.
3 5 5 3 4 = 'Αριθμός.
4 6 1 5 = Χρονικὴ μονάς.
5 6 2 4 6 4 = Πόλις τῆς Γαλλίας.
6 1 5 6 4 = Χώρα τ. Μ. 'Ασίας
Κωνστ. Δ. Βεργόπουλος

285-289. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γράμμα-
τος ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων
δι' ἐνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐ-
τοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀνα-
γραμματομορφῶν, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐξί-
τη: **τροχός, βάρος, ἄρμα, λαγών,**
αἶων.
'Ηὼς

290. Ποικίλη 'Ακροστιχίς

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρῶ-
της τῶν κάτωθι ζητούμενων λέ-
ξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας,
τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ οὕτω
καθεξῆς, σχηματίζουν σφοδρὸν
ἀνεμον:

1, 'Απόστολος· 2, Πρωτεύου-
σα νήσου τοῦ Αἰγαίου· 3, Χρο-
νικὴ μονάς· 4, Κρότος τῆς Εὐ-
ρώπης· 5, 'Ακρωτήριο τῆς 'Ελ-
λάδος· 6, 'Αρχαῖος βοιωτὸς συγ-
γραφεύς.

Κων. Χρ. Γρόλλιος

291. 'Ελλειποσύμφωνον

α α α - α α - α α α

Κων. Π. Ξένος

292. Γρίφος

+	+	Φορ	εἰς	εἰς
+	0	N	δ'	εἰς
+	+		εἰς	εἰς

Νεράϊδα τοῦ Γιάλου

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

293. Charade

Ville de France, comme mon
[nom l'indique,
Je me trouve au bord de l'eau ;
Si un R comme ceinture on
[m'applique,
Je me trouve dans les bureaux.
Λουλού Μ. 'Αρμάο

294. Mots en triangle

* * * * * = Fleuve de France.
* * * * * = Pronom fem.
* * * * * = Terme géographique
* * * * * = Négatif.
* * * * * = Voyelle.

Κόκκινη Μιραμπέλ

Α Ψ Ε Ι Σ

τῶν Πνευμ. 'Ασκήσ. τοῦ φύλ. 4

52. Καίσαρεια (Καῖσαρ, ἱα.)
— 53. Καντήλι-μαντήλι. — 54. Σο-
φός. — 55. 'Ο τοῖχος, τὸ τεῖχος.
56. ΒΙΟΛΙΟΝ 57. Νέος ἂν πο-
Ι Α Α Υ νήσις, γῆρας ἔ-
Ο Λ Υ Μ Π Ο Σ ξεις, ἐθελές.
Ι Α Μ Ω Τ (νεο - σαν - πον-
Ι Α Π Ω Ν Ι Α ηση - σγῆ - ρας -
Ο Ο Ι Ζ ηση - σγῆ - ρας -
Ν Υ Σ Τ Α Ζ Ω εζε - ισε - υθα -

λες.) — 58-62. Διὰ τοῦ ΚΡΑ : κρᾶ-
νος, κράτος, ἀκρατος, κρανίον
Οὐκρανός. — 63. ΟΥ - ΑΕ =
ΓΝΟΥΣ PRATTE ('Ονος, 'Υ-
πάτη, 'Αρτα, 'Εγιδνα.) — 64. 'Ο
Ναπολέον ἐπὶ ἤρξε μέγας (ον ἂ-
πὸ λε, ὄν ὅπ' η, ἔε με γὰ. σ.)
— 65-67. 1. 'Αφρικὴ (à, frit,
qui.) — 2. 'Ευρώπη (euvre, eau,
pie.) 3. 'Αμερικὴ (amère, y,
qui.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλὰ
στοιχεῖα δρ. 6 τὸ ἐλάχιστον τίμημα.
Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέ-
ξις, μὲ παχὰ δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ
μὲ μετὰ λέξις δρ. 1.

'Ο χαριεστὸς στίχος δρ. 3.
'Η προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ΚΘ' — 350/

Α γαπημένη μὰς Περφυρογέννητη, δέ-
ξου τὰ δόθερμα συγχαρητήρια μὰς
γὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ πανηγυρικοῦ σου τῆς
25ης Μαρτίου

Οἱ φίλες σου

/ΚΘ' — 351/

Μ παίνοντας σὲ Διαπλάσευσον χαριετῶ
δλους εἰς, ἰδιαίτην τὴν καινούργια
Διαπλάσευσον Μαρίαν Μουζοῦρη. 'Αν-
ταλλάσσω κάρτες, τετράδια. Δ/σις : Βα-
λεντίνην Ψαράδελλιν — Μιτυλήνην, γὰρ τῇ :

ΔΑΚΡΥΣΜΕΝΗ ΜΑΤΙΑ

/ΚΘ' — 352/

Δ ιαπλάσευσον. 'Ας χαριετῶν δυὸ και-
νούργιοι σὰς φίλοι

Γιούσης καὶ Τιτσιάνος

/ΚΘ' — 353/

Α νοιζιάτικη Βροχούλα = Χαριτάκη.
Μὲ κατάλαβες τώρα ; Λιανὰ

/ΚΘ' — 353/

Τ ὄμ Ντέκετιβ, εἰς τὴν Δ/σιν : 'Ορφα-
νίδην δὲν εἶναι καμμία Βασιλίσσα
τοῦ Δάσους ἀλλὰ μόνον ἡ ΚΟΥΚΛΑ ΤΟΥ ΧΩ-
ΡΙΟΥ. Καὶ ἐνεκα τούτου ἐπιστρέφω τὸ τε-
τραδιάκι σου. Ἐλέων 'Ηβην : ἐστειλε
τὴν ἴδια μέρα· πὺς συνέβηκε νὰ χαθῇ :

Κουκλά τοῦ Χωριεῦ

/ΚΘ' — 355/

Π ρωτομπαίνοντας σὲ Διαπλάσευσον
τὸν χαριετῶ καὶ ἀλληλογραφῶ μὲ κορί-
τεια 12 - 15 ἐτῶν. Δ/σις : Θεόδωρον 'Αν-
δριτσάκην, Γκοριτσά Σπάρτης, διὰ τὴν :

'Αγνή

/ΚΘ' — 356/

Μ ικρὲ Καλλιτέχν', 'Εἴψηνη Γατούλα,
ἀλληλογραφεῖς ; Δ/σις : (ΚΘ' — 270).
Λευκὴ, δέχομαι.

Σκεπασμένη Χέβελη

/ΚΘ' — 357/

Ε ἰσχυρόμενος εἰς τὸν Διαπλάσευσον
χαριετῶ δλους. Σοφιστής

/ΚΘ' — 358/

Α γαπητὰ Διαπλάσευσον, καινούρ-
για μου διεύθυνση εἶναι : Νίκον Κα-
τιτζόγλου, Poste Restante, Βόλον.
Εὐγενικὰ Βασιλίσσα τοῦ Δάσους, ὁ-
λόθερμα εὐχαριστῶ γὰρ τὸ ἐνδιαφέρον Σας.

Ξενιτεμένο Πελαγίον

/ΚΘ' — 359/

Μ παίνοντας σὲ Διαπλάσευσον, χαίρε-
τῶ δλους. 'Ανταλλάσσω Μ. Μυστι-
κὰ καὶ ἀλληλογραφῶ. Κουκλές, Μικρὲ
Καλλιτέχν', περιμένω. Δ/σις : Νίκου Μα-
ρινάκου, π. Γ. Χαλανδρίου.

Κουκλά τοῦ Χαλανδρίου

/ΚΘ' — 360/

Α ποκαλύψεις 'Ο ΖΙΖ ΑΝΙΣΝ :

Νεώτατες εἰδησεις ἀπὸ τὸν ἀντιπρό-
σωπὸ μὰς Κύπρου, Ζιζάνη Σχολαίου :
Μαγιολολοῦδο = 'Ελλή Γεωργιάδου, Ψα-
ροπούλα - Αὐγουστά 'Ιακωβίδου, 'Αφενεια-
μένο 'Αλογάκι = Αἰτῶ Λυμπευρίδου. Θεοῖα
Εὐλαγία = 'Αφροδίτη Μακρυγιάννη. Τὰ κα-
ταφέραμε :

/ΚΘ' — 361/

Ψυχολόγος, ἀπὸ τὸ φόβο σὰς κρηθῇ-
κατε· γι' αὐτὸ σὰς φανερώσωμε.
Βοῦντ = Αἰμιλιανίδης, Ντόμπουμουντ =
Συνδόντ, Στοιχηματὰ καὶ τώρα ; Δὲν
πιστεύουμε.

/ΚΘ' — 362/

Μ ικρὴ Σουδανέζα, τὴν ἔπαβες χά !
Δὲν εἶμαι 'Ιωαννίδης, ἀφοῦ μάλιστα
εἶμαι κορίτσι.

Μαγιολολοῦδος

/ΚΘ' — 363/

Ε λληνὸπαί, τετράδιακον πρὸ πολλοῦ ἐ-
στειλε· ἂν δὲν ἔλαβες, εἰδοποίησε με γὰρ
στεῖλω ἄλλο. Καρκαμπά, πῆρε σὺ !
Μαγιολολοῦδος

/ΚΘ' — 364/

Π ρωτομπαίνοντας σὲ Διαπλάσευσον.
Χαριετῶ δλους καὶ βλες, ἐχωρίζοντας
τὴν 'Αλφειοποιήσιν καὶ τὸν Φοργιάδου.

Η. Α. Υ. Δουδ' 'Αρνέλδος

/ΚΘ' — 365/

Σ ἰσχυρε καὶ λοιποὶ, καθήσεται σὲ αὐτὰ σὰς
γιατὶ εἶμαι Βασιλεὺς !!! ΓΡΟΒΙΑΣ.
Χη !!! δνομα καὶ πρᾶγμα. Δρακίνα,
δὲν σὲ ξέρω, ἀλλὰ δὲν γλιτώνεις
Περιμένετε καὶ θὰ βρῶ πόσα ἀπὸ τὰ χα-
ροῦν τὰ σάκικιάνα σὰς. Comment ? ! !
Βασιλεὺς τῆς Γροβιάς

/ΚΘ' — 366/

Χ αρακτηριστικὰ 'Εἴψηνη Γατού-
λα. Μάτια ἀγριόγλυφα, κοιμήται ἡ-
μέρα, τὰ βράδια μιὰ Γαλλικὴ νιασο-
τας μὲ τὴν Ράχη (λιντ) τῆς, σὲ καὶ
τοῦ 'Ελληνο-γαλλικοῦ. 'Αντὶ τῆς Λε-
Πονεμένο Χαριετῶ

/ΚΘ' — 367/

Μ ικρὲ Καλλιτέχν', σὲ χαριετῶ
Μρωϊκὸν Λάβρον, εἶμαι κ' ἐπὶ
κυραῖς. Ποῖα ἡ Δ/σις σου ;

/ΚΘ' — 368/

Ζ ευρολομανδύα, τὸ κατάλαβες πᾶν
ἔγινες ταμπούρι, ἡ ὄχι ; Χαριε-
τῶν γραμμάτων σου. Δ/σις μου :
Εὐστράτιον Βασιλόπουλον, Βατάνος
'Αθήνα.

Μικρὸς Καλλιτέχ'

/ΚΘ' — 369/

Ε ἴψηνη Γατούλα, Ραχίλιντ',
χαριετῶ γὰρ τὸ κολλημένο ποῦ
νὰ πῆτε σὲ Πονεμένο Χαριετῶ.

/ΚΘ' — 370/

Α λλληλογραφῶ, ἀνταλλάσσω τετρα-
διακῶν : Νέλην Συροπιν, Ρε-
stante, Μιτυλήνην.

/ΚΘ' — 371/

Α νταλλάσσω Μ. Μυστικὰ καὶ ἀλ-
λογραφῶ μὲ ὅλο τὸ Διαπλάσευσον
Δ/σις μου : (ΚΘ' — 222).

/ΚΘ' — 372/

Μ παίνοντας σὲ Διαπλάσευσον
τῶ δλους εἰς. Ζητῶ ἀλληλογραφῶ
'Ε. Δεσφὸς Σουλίου

/ΚΘ' — 373/

Ζ ητῶ ἀλληλογραφῶ μὲ μορφωμένη
πλάσευσον· εἰς ὅσοι-ες θέλω
τῶν μικρὰ ἐνθύμια, ποῦ φυλαγμέ-
νιο σὲ μὴ μωρομένη γυναικί, νὰ μὴ
ζοῦν τὰ ξένοιαστα παιδικὰ μὰς χρό-
νῶν. Εὐδοκίαν Νικολαΐδου, γνω-
στε· γράφε· Μιρίνη Χρηστάκου, Ρε-
stante, Μιτυλήνην.

Πονεμένο Χαριετῶ

/ΚΘ' — 374/

Π αντζουάλισμέ, εἶσαι μικρὸς
γὰ ν' ἀνακαλύψῃς τὸν ΣΑΡΔΑΝΑ-
'Αρμάο δὲν εἶναι : Σαρδανάπα

/ΚΘ' — 375/

Β ολιώτικη Τρελλοπαρία, σὰς
Ποῖα εἶμαι ; ἄουα ! ὀρεστε με
Ταίμ

/ΚΘ' — 376/

Δ ιαπλάσευσον 'Αυτονομίαν, ἐξήγη-
σε· τιπροσωπεῖν σὰς· δὲν ἀπαν-
τῶ· σὰς γνωρίζω καὶ χαίρω, διότι
λαβαίνω, ὅτι πραγματικῶς δὲν ἀξί-
νακατεῖται κατέεις μὲ τέτοια πίστε-
Βε

/ΚΘ' — 377/

Α ΓΑΠΗΤΑ ΜΟΥ ΔΙΑΠΛΑΣΕΥΣΟΝ, ΔΙΑ-
ΠΛΑΣΕΥΣΟΝ ΜΟΥ.

Π ρωτομπαίνοντας εἰς τὴν Δια-
πλάσευσον, χαριετῶ δλους· εἰς
ἀλληλογραφῶ μὲ δλους εἰς καὶ ἀντα-
λάσσω τετράδια μὲ δλους εἰς.

Περιμένω λοιπὸν εἰς τὴν Δ/σιν :
'Αριάδην Σουγιάδην, ὁδὸς Αἰσώ-
θεσσαλονικῆν (διὰ Φανφάν'Α Γε-
Περιμένω ἀπὸ δλους εἰς καὶ Σας
ΦΑΝΦΑΝ ΑΑ ΤΟΥ

/ΚΘ' — 378/

Ε ροπόρος = Γεωρ. Κανάρης (ἐνε-
νὸ δὲν γέλασε). 'Ανθία = Εὐα-
Ραχίλιντ' = Ζαφειράκη, Κόκκινη Πα-
να = Καραϊσκάκη, Μύρτος = Μαν-
Αἰωνία σὰς ἡ νύμφη

Πονεμένο Χαριετῶ

/ΚΘ' — 379/

Μ ιμὸς, τετράδιακον ἐστειλε. Νὰ
νὰ : Δ/σις : Σ. Κίρας, ὁδὸς Αἰ-
35, 'Αθήνας, διὰ : Σαρδανάπα

/ΚΘ' — 380/

Ο ΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΝΕΟΛΑΙΑ
Πρόεδρος : 'Εκτωρ, 'Αντιπρό-
εδρος : Γεωργίου, Ταμίας : Σαρλῶ, Γε-
τεὺς : 'Εσπεράντο.

ΤΜΗΜΑΤΑ

'Αποκαλύψαν : 'Εκτωρ, Εὐστα-
τος : Κουκλῶφ, Διαγωνισμῶν : Εὐ-
στο, Λύσεων : Σαρλῶ.

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ

Προκηρύσσεται Διαγωνισμὸς και-
νιματογραφικῶν ἀσπιδῶν. Προβλε-
πῶνται, Συμμετοχὴν τριῶν χρόνων, Βρα-
βείον Φωτογραφικῆς μηχανῆς, 2ον Φοῦ-
3ον Στυλῶ, 4ον 'Αγαθότατον, 5ον Εὐ-
Δ/σις : 'Απόστολον Λίτσον (διὰ 'Εσ-
το) Αἰόλου 227, 'Αθήναι.

Διαγωνισμῶν : 'Εσπεράντο

ΤΜΗΜΑ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΝ
'Αλφες = Στάυρος, Καρκαμπά =
νίδου, Φλοισβός = Τελεβέκης, Νε-
Μπουρνιά, 'Αουα !!!

'Αποκαλύψαν : 'Εκτωρ